

De Gildetrom

Magazine van de Noord-Brabantse schuttersgilden

Gilde Salvator Mundi
geeft serenade aan communicanten

Concentratie, geduld en
een vaste hand is ook bij óns
de sleutel tot succes...

In ons atelier
vervaardigen wij
al ruim 40 jaar
op professionele
wijze gilde- en
koorkleding.

OOK ACCESSOIRES
ZOALS HOEDEN, SOKKEN,
VEREN, RIEMEN, ETC. ZIJN
BIJ ONS VERKRIJGBAAR

't atelier

Kreitenmolenstr. 134 • 5071 BJ Udenhout
TEL (013) 511 49 23 • www.tatelier.eu

Vaandels, Vendels en Vlaggen
Joke Willigers

Zand 33, 5757 RX Liessel
Tel.: (0493) 34 25 68 Fax (0842) 25 21 71
info@willigers.eu www.vaandel-vendel.nl

online en offline
vormgeving

06 101 950 77
info@olafs.nl
www.olafs.nl

Bezoekadres
Daalakkersweg 2-138
5641 JA Eindhoven

Postadres
Hooiland 15
5663 HL Geldrop

GILDEZILVER

NOUD PETERS EDELSMID

Le Blanc steenstraat 76 - 5831 JH Boxmeer
T 06 20 07 10 55 - E.denhoek.peters@gmail.com

Maandag gesloten
Dinsdag, woensdag, donderdag van 9.30-17.30
Vrijdag 9.30-20.00
Zaterdag 9.30-17.00

Gildeleden graag vooraf een afspraak maken.

Blinkt uit in vakmanschap

BELIEN

Uw gildekleding en
toebehoren, perfect op maat
gemaakt in eigen atelier.

Wij zijn gespecialiseerd in sjerpen,
hoeden (in vele modellen, kwaliteiten
en kleur) en gildekousen tot ver over
de knie (alleen bij ons verkrijgbaar).
Ook kunnen logo's (patroonsheiligen)
ingeborduurd worden!

Alle door ons geklede gilden worden
ook door ons onderhouden!

LIEN

Kerkstraat 20, 3930 Hamont, België
Telefoon: 00 32 - 11 - 44 52 58

LAARZEN LAARZEN LA
PLUIMEN-VEREN-PLUI
KOPPELS-RIEMEN-KOP
HOEDEN-SHAKO'S-HO
UNIFORMSCHOENEN
DANSSCHOENEN DAN
HISTORISCHE-SCHOEN
GILDESCHOENEN GIL
OVERSCHOENEN OVE
HANDSCHOENEN HAN
OPERA-OPERETTE-SCH
TONEELSCHOENEN

**VAN
BEERS B.V.**

Engelsestraat 6, 5171 DW Kaatsheuvel • NL
T: (0416) 27 22 54 • E: info@vanbeersbv.nl
Internet: www.vanbeersbv.nl

COLOFON

Driemaandelijks magazine van de
Noordbrabantse schuttersgilden
Uitgave van de stichting De Gildetrom
ISSN 1380-233x
Jaargang 67 (2020) nummer 4

HOOFDREDACTEUR

Gert van Elderen
M 06 51 39 56 08
E hoofdredactie@degildetrom.nl

REDACTIE NIEUWSBRIEF

Peter van Kuijen
T 06 44 62 30 73 E nieuwsbrief@degildetrom.nl

CORRECTOR

Eline Streek
T 06 42 21 39 20 E corrector@degildetrom.nl

AFGEVAARDIGDEN

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden/E.G.S.
Annie Maas
T 06 15 34 08 79 E secretariaat@schuttersgilden.nl

VERSLAGGEVER

Jan Meulemeesters
T 0492-32 17 06 M 06 43 97 13 25 E reporter@degildetrom.nl

KRINGREDACTEUREN

LAND VAN CUIJK
Hanny Hamers-Heessen
T 0486 41 15 52 M 06 20 79 96 51 E redactie.cu@degildetrom.nl

KEMPENLAND

Ton Steenbakkers,
M 06 29 58 15 40 E redactie.ke@degildetrom.nl

MAASLAND

Hetty Verhoeven
T 073 532 32 44 M 06 30 58 26 09 E redactie.ma@degildetrom.nl

KWARTIER VAN OIRSCHOT

Gert van Elderen
M 06 51 395 608 E redactie.kw@degildetrom.nl

PEELLAND

Stefan van Heugten
M 06 53 69 31 76 E redactie.pe@degildetrom.nl

BARONIE EN MARKIEZAAT

Cees Martens
T 076 596 20 19 E redactie.bm@degildetrom.nl

ADMINISTRATIE EN ABONNEMENTEN

E secretariaat@degildetrom.nl

BETALINGEN

Rekeningnummer: IBAN-nr: NL87 RABO 0134 5088 74
Stichting De Gildetrom

AUTEURSRECHT OP BRIEVEN EN INGEZONDEN STUKKEN

Lezers die brieven of ingezonden stukken sturen ter publicatie behouden hun auteursrecht, maar verlenen door inzending onbeperkt toestemming het materiaal te publiceren - al dan niet in verkorte of bewerkte vorm - en in alle uitgaven, in print of elektronisch, van De Gildetrom en het op te slaan in (elektronische) databanken en andere bestanden.

Voorwoord

Beste lezers,

Voor u ligt de vierde uitgave 2020 van De Gildetrom. Alhoewel de gilden in de ban zijn van de corona-maatregelen, lezen we in deze uitgave dat ze niet stilzitten.

Gilden passen zich aan aan de omstandigheden die zich voordoen. Soms in digitale vorm en soms op gepaste afstand en met een kleiner aantal aanwezigen tijdens gebeurtenissen die ze graag willen vieren. Zo hoort dat te gaan in het gilde-leven. Broederschap staat hoog in het vaandel.

In een bijzonder interview lezen we het verhaal van een doorgewinterde negentigjarige gildebroeder over de wijze waarop je vroeger bij "de guld" kwam. Dit soort verhalen hebben een grote geschiedkundige waarde. Immers persoonlijke verhalen verdwijnen als de vertellers ons ontvallen. Heeft u een bijzonder verhaal? Of kent u iemand met een bijzonder verhaal? Dan moedig ik u aan om het te delen via De Gildetrom.

In het laatste kwartaal van 2020 namen de gilden afscheid van de commissaris van de Koning Wim van de Donk. Een bijzondere en gedreven man met het hart op de juiste plaats voor de gilden. Uiteraard verwelkomen de gilden zijn opvolger mevrouw Ina Adema. Wij wensen haar succes toe in haar nieuwe functie en sterkte met de strijd voor haar gezondheid.

Als laatste wens ik u allen fijne kerstdagen toe en een gezond 2021.

Gert van Elderen ■

Over de coverfoto

Gilde Salvator Mundi geeft serenade aan communicanten

Het Gilde Salvator Mundi gaf als verrassing een mooie serenade aan de communicanten van Oeffelt.

Sluitingsdatum inzending kopij voor nummer 1: 30 januari 2021.

Stuurt u alstublieft de kopij zo snel mogelijk door naar uw kringredacteur. Kopij die na 30 januari 2021 binnenkomen, verschijnen in nummer 2-2021.

VOORWAARDEN

Abonnementsprijzen voor 2020 zijn:

Particulier abonnement € 13,00 (indien een machtiging tot automatische overschrijving is verleend € 10,00). Collectief abonnement via gilde € 10,00.

Buitenlands abonnement: € 20,00. Het abonnement geldt voor een kalenderjaar en wordt geacht te zijn voortgezet, indien niet vóór 1 november opzegging heeft plaatsgehad. Nieuwe abonnementen kunnen onmiddellijk ingaan. De redactie houdt zich het recht voor teksten naar beste weten en in ieders belang te redigeren.

Advertentietarieven worden op aanvraag medegedeeld.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de stichting De Gildetrom. De ingezonden artikelen vallen buiten de verantwoordelijkheid van de hoofdredactie.

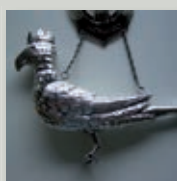
Vormgeving en lay-out: Olafs Grafische Vormgeving

Druk: Printplan Eindhoven. Oplage: 3000 stuks.

Goud- Zilver Atelier
Andriessen

voor al uw
Schutters en Gilde zilver

Dorpsstraat 18
5708 GH Helmond
Tel. 0492-550792
www.andriessenatelier.nl

Het kost maar 5 euro

Het kost maar € 5,00 om een advertentie
van vier kolomregels in De Gildetrom te plaatsen.

De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent bent
en de advertentie geen commercieel oogmerk heeft.

U kunt de tekst, maximaal vier kolomregels, sturen aan:

De Gildetrom
secretariaat@degildetrom.nl

Rekeningnummer:
IBAN-nr. NL87 RABO 0134 5088 74
T.n.v. Stichting De Gildetrom

JOHN BIJSTERVELD
MEESTER GOUDSMID / EDELSMID

Leenderweg 37
5554 CK Valkenswaard
TEL. 040 - 204 24 89
goudsmidbijsterveld@hetnet.nl
www.goudsmidbijsterveld.nl

EXCLUSIEF GILDEWERK
VOOR EEN PERSOONLIJK ACCENT

De koningsschilden van
Kees Ketelaars
Eigentijdse vormgeving met
gevoel voor traditie

Sieraden Sculpturen Schilderijen

Kees Ketelaars

Di t/m Vr 9-18u Za 9-13u www.keesketelaars.nl 013-5133168

Noord-Brabant stond op z'n kop

Kapellen en altaren in Peelland (3)

Hoe komde bij de Guld?

Informatief

Gilde, een zeer oud begrip	6
Haat-liefde-verhouding kerk en gilde.	8
Noord-Brabant stond op z'n kop.	9
Is er een verband tussen de getallen 1531, 1611, 1998 en 2020?	10
Kapellen en altaren in Peelland (deel 3) ..	12

Reportage

Laatste vendelgroet commissaris van de Koning van Brabant.	17
---	----

Jeugd

Eigen invulling oktoberfeest door gilde-jeugd	18
---	----

Ingezonden

Keizers in Kring Peelland	19
Te installeren keizer Mario van den Elsen.	19
Keizer en keizer in de wacht.	20
Hoera, we hebben een nieuwe koning ...	21
Het Lied van de Gildenbeleving.	22
Wie weet meer over Huissense gilde-schilden?	23

Interview

Hoe komde bij de Guld?	24
------------------------------	----

Federatienieuws

De gilden en Brabant horen bij elkaar.	26
De NBFS houdt geen winterslaap.	26
Vier onderscheidingen uitgereikt door de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden	27
Kerstgroet Europakoning	29

Afscheid commissaris van de Koning Wim van de Donk.	30
--	----

Kringnieuws

Land van Cuijk.	34
Kempenland.	35
Maasland.	40
Kwartier van Oirschot.	43
Peelland.	47
Baronie en Markiezaat.	50

In memoriam.	53
-------------------	----

Foto uit vervlogen tijden.	55
---------------------------------	----

Agenda.	56
--------------	----

Gilde is een zeer oud begrip. Al voor Christus werd het begrip gilde in Rome gebruikt in de betekenis van geldelijke bijdrage (gilde is verwant aan het woord geld) voor een feestmaaltijd voor een collegium. Een collegium was een vereniging van collega's (vakgenoten). Het eerste collegium was van de schippers in Ostia (haven van Rome). Er waren ook collegia (meervoud van collegium, later kortweg gilden genoemd) voor uitvaarten, een soort van begrafenisverzekering. En er waren gildes voor een bepaalde cultus, voor bepaalde goden. Berucht waren de bijeenkomsten ter ere van Bacchus, de god van de wijn. Sindsdien heten slempfeesten 'bacchanalen' of 'orgieën'.

Gilde, een zeer oud begrip

Ook de Germanen kenden het begrip in de vorm 'gelda' of 'gilda', het offer bij het dodenmaal. Dit begrip werd later uitgebreid tot de deelnemers aan het dodenmaal. Karel de Grote (768-814) vormde broederschappen van ridders en landeigenaren om tot 'geldonia' of 'gildonia', met als doel de Noormannen te bestrijden.

De vroegchristelijke kerk deed er alles aan om die heidense feesten te kerstenen. Zij richtte broederschappen op met een eigen patroonheilige en sociaal-christelijke taken, zoals het helpen van zieken en armen en het verzorgen van uitvaarten. Al bestaande ambachtsgilden kregen ook een min of meer toepasselijke patroonheilige (bijvoorbeeld de heilige timmerman Jozef voor de timmerlieden) met een eigen altaar in de kerk en een eigen priester (gildeheer) om de mis te verzorgen op de naamdag van de patroon van het gilde en bij uitvaarten.

In de late middeleeuwen werd het gilde verplicht: je kon een bepaald vak niet uitoefenen zonder lid van het gilde te worden. De opleiding van gezel tot meester werd geregeld en regels werden opgesteld voor de kwaliteit en de prijs van een product. Gildes werden oppermachtig, vooral in de snelgroeiende steden in de elfde en dertiende eeuw. Die steden hadden tijdens oorlogen veel last van plunderende soldaten en wilden daarom een schutterij (schut in de betekenis van beschermen). Als een nieuwe vorst afhankelijk was van de steun van de steden, dan eisten de steden een 'vrijbrief' om een eigen schuttersgilde op te richten. Maar bij de goedkeuring van een gilde, vastgelegd in de caerte, eiste de vorst dat de gilden schutters leverden tegen buitenlandse vijanden. Die verplichting bestond niet bij een Heer-vaert: een aanvalsoorlog buiten de eigen grenzen. Dan waren de gildes alleen bij nieuwe privileges (vaak nieuwe bezittingen) bereid om mee te vechten. De kerk zorgde voor min of meer krijgshaftige patroonheiligen, bijvoorbeeld Sint Joris, een

Haagse schutterij op het Scheveningse strand

officier in het leger van keizer Diocletianus. Hij werd wegens zijn verzet tegen de christenvervolging gemarteld en onthoofd. Volgens Jacobus de Voragine (in de elfde eeuw) doodde Joris in Selena (in het huidige Libië) een draak die de dochter van de koning wilde opeten. Jacobus liet zich waarschijnlijk inspireren door de Griekse held Perseus, die het monster Gorgon Medusa onthoofde en het zeemonster Cetus versloeg. Een andere Romeinse soldaat onder dezelfde keizer -Sebastianus- werd door de keizerlijke garde doodgeknuppeld vanwege steun aan de christenen. Waarom hij steevast halfnaakt en doorboord door pijlen (en zo de patroon van de boogschutters is geworden) wordt afgebeeld, blijft een raadsel. Ook Martinus was een soldaat en werd een bekende patroon voor schutters.

De stedelijke schutters werden voornamelijk gerekruteerd uit bestaande gilden. Er waren twee voorwaarden: het gilde-lid moest 'poorter' zijn -legaal bewoner van de stad- en in staat zijn

om de wapens en uitrusting te bekostigen (leren broek, maliënkolder en kap, schoudermantel tegen slecht weer). Er ontstond een onderscheid tussen arme gilden -bewapend met pijl en boog, piek en hellebaard (piek met bijl naast de punt)- en dure gilden -bewapend met de voetboog of kruisboog-. Er werd verder onderscheid gemaakt tussen 'alde' (oudere) gilde-leden die de stadswallen moesten verdedigen, zorgen voor de nachtwacht en als brandweer fungeerden en 'jonke' (jonge) gilde-leden, die handelskonvooien buiten de stad bewaakten. Op 'doelens' buiten de stadswallen werd geoefend. Ook in dorpen vormden boeren schutterijen om plundersaars van zich af te slaan. De Vlaamse schuttersgilden beleefden hun hoogtepunt bij de Guldensporenslag bij Kortrijk in 1302, toen zij een Frans ridderleger in de pan hakten, of juist gezegd: een moeras in lokten. De komst van vuurwapens en huurlieden-legers nekte de gilden. Hoewel gilden ook het musketgeweer gingen gebruiken (de zogenaamde 'kloveniers',

De massale opmars symboliseert de strijd en samenhang van de gilden.

genoemd naar het Franse woord voor musketgeveer: couleuvrine), later de haakbus en op de stadswal de 'slang' (kanon met lange smalle loop) en donderbus (kanon met dikke korte loop om ronde stenen of metalen kogels mee af te schieten), bleken zij geen partij voor de beter geëfende huurlingen.

In Nederland hebben 2000 gilden bestaan. Het eerste was een koopmansgilde in Tiel uit 1040. In de elfde en twaalfde eeuw kwamen gilden tot bloei in oude steden als Dordrecht, Utrecht en Den Bosch. Het gilde in Utrecht werd zo machtig dat het in 1274 het gemeentebestuur afzette. De oldermannen (het bestuur van het gilde) organiseerden verkiezingen voor een nieuw bestuur. In 1313 verbood de graaf van Holland de gilden in Leiden omdat zij in zijn ogen te machtig waren geworden. In 1528 zette Karel V het gilde-bestuur in Utrecht af. De refor-

matie in de zestiende eeuw betekende het einde van de macht van de gilden in Noord-Nederland: zo verbood Amsterdam in 1578 het gebruik van gilde-gelden voor processies en andere religieuze zaken.

In het Zuiden bleef het schut wel kerkelijke en gemeentelijke feesten opluisteren met 'slaande trom en vliegend vaandel' en jaarlijks schieten op een houten vogel. In schitterende kostuums namen ze deel aan grotere competities; de landjuwelen. Na de Franse revolutie werden gilden in 1791 bij de Le Chapelier-wet verboden; het zilver waarmee ze zich versierden werd door gemeenten in beslag genomen. Op 15 juli 1801 sloot Napoleon Bonaparte een concordaat met paus Pius VII. De gilden mochten zich weer vertonen. Op 7 april 1827 richtte koning Willem I schutterijen op met een verplicht karakter: twee procent van de mannen tussen de vijftientig

en vierendertig jaar moest zich daarvoor melden, vaak in oude militaire uniformen. In 1901 werden ze weer verboden als 'te militaristisch'. Schuttersgilden raakten in verval. Ambachtsgilden werden door moderne economen geheld als te star en te monopolistisch in een tijd van industriële revolutie. Vakbonden namen gedeeltelijk hun taak over.

In de vorige eeuw werden veel traditionele schuttersgilden heropgericht. In 1935 organiseerden zich meer dan 200 gilden in de Noord-Brabantse Federatie van Schuttersgilden. In 2013 werden de Noord-Brabantse schuttersgilden op de Nederlandse inventarisatielijst van het Cultureel Erfgoed gezet; in 2014 volgden de Limburgse gilden. Een historisch proces was voltooid, de eens zo machtige gilden werden nu officieel cultureel verschijnsel; mooi misschien, maar niet meer machtig. ■

Is jouw medelezer nog geen abonnee?
De Gildetrom, het blad voor jong en oud.

In het boek 'Eer en schande' van Gerard Rooijackers (onderzoeker volksgebruiken bij het P.J. Meertens Instituut in Amsterdam) wordt de vaak gespannen verhouding tussen de kerk en de Brabantse gilden in het pre-industriële tijdperk beschreven. Hieronder volgt een korte samenvatting.

Haat-liefde-verhouding kerk en gilde

Rooijackers meent dat de gilden zijn voortgekomen uit broedersschappen die 'louter een godsdienstige rol' hadden, bijvoorbeeld de verering van het 'Heilig Sacrament en van de maagd Maria'. Het moment dat broedersschappen schuttersgilden werden is echter "in het algemeen onbekend". Uitzondering is Son, waar in 1493 een broederschap gesticht werd, terwijl het Sint Catharina-gilde in de zestiende eeuw een vogel had, het onmiskenbare teken van een schuttersgilde. Evenals bij de broedersschappen is er bij het gilde een nauwe band met de kerk. Maar er waren ook wrijvingen. In 1617 eist het pastoraalberaad in Helmond onder leiding van bisschop Zoesius dat kloveniers, die bruid en bruidegom begeleiden naar de offerande, 'uit de kerk geweerd moeten worden of tenminste hun wapens buiten de omgang moeten laten'. Op de eerste synode van het bisdom Den Bosch in 1571 werd 'misbruik, dat gewoonlijk plaatsvindt bij bruiloften, inwijdingen en andere bijeenkomsten van boogschutters, op kerkhoven, met het slaan op trommels en het schieten met kogels en andere dergelijke ongepastheden' verboden. In 1600 werd dat nog eens herhaald in een 'visitatieformulier'. In Zuid-Nederland werd bij het koningschieten soms op de kerktoeren geschoten. Totdat de Mechelse aartsbisschop Precipiano in 1711 verbood dat 'houten of ijzeren vogeltjes op de torens van gewijde gebouwen opgesteld worden'. Of dat gewonnen prijzen 'onder het

luiden van klokken en in een sacraal-profane optocht' in kerken gebracht worden. Maar op lager niveau was er soms sprake van innige samenwerking. Zo was pastoor van Sambeek Rybroek in 1627 volwaardig lid van het gilde. Een kapelaan, die missen deed aan het gildealtaar of in de kapel, mocht als eerste aanzitten bij de feestmaaltijd en was vrijgesteld van teerkosten. Gilde-kostbaarheden werden vaak aan de kerk in bewaring gegeven. Vóór het koningschieten moest een vertegenwoordiger van de wereldlijke en geestelijke overheid de schutsboom 'bevrijden', dat wil zeggen dat de schutters bij ongelukken niet aansprakelijk konden worden gesteld. De rector van het gasthuis in Hilvarenbeek Van den Broeck schoot zichzelf in 1571 tot koning bij het Sint Sebastiaansgilde. Tien jaar later deed hij hetzelfde bij het Sint Jorisgilde. Geestelijken werden ook koning in Esch, Oerle en Velp.

Na de reformatie drong dominee De Wael in 1644 bij de hoogschout in Den Bosch aan op het verbieden van het 'papegaai schieten'. In 1648 eiste de Grote Kerkelijke Vergadering hetzelfde. In Eersel kwam het tot geduw en getrek tussen een predikant en een lid van het Sint Jorisgilde. Maar vertegenwoordigers van plaatselijk gezag schoten op koningsfeesten gewoon mee. In Tilburg richtte de drossaard, samen met protestantse notabelen, een geweren-gilde op. Drossaard Troickmorton

schoot zich bij het Sint Jansgilde in Soerendonk tot koning. Aan de andere kant hekelt de Gemertse pastoor Ecrevisse in 1787 het 'onmatigh' zuipen bij het optrekken van de gilden daar. In 1816 dwong pastoor Kerstjens in Cuyk het gilde Sint-Antonius en Sint-Martinus het schieten en drinken af te zweren en een puur godsdienstig broederschap te worden. In Sint Oedenrode liet de pastoor het gilde-zilver omsmelten ten behoeve van de kerk. In Geffen verkocht pastoor Piggen alle gilde-bezittingen 'om het ten voordele van de armen te verkopen'. Tijdens de Belgische opstand werden de traditionele kermisfeesten van de gilden verboden.

In het begin van de twintigste eeuw begint een kentering. De Hilvarense priester De Brouwer prijst de schuttersgilden als hoeders van de Brabantse volksaard en vanwege hun trouw aan de kerk. Brabantse bestuurders onderschrijven deze visie. In de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw bloeien de gildes weer op. Bij belangrijke gebeurtenissen trekken de gildes er met slaande trom en vendelgezwaai weer op uit.

In het boek 'Oud-Brabants dorpsleven' beschrijft Bernard van Dam de wisselende rol die de pastoor speelde bij het gilde in zijn dorp Eerde. Tijdens de jaarlijkse kermis was er 's zondags op het kerkplein een danspartij 'onder toezicht en vaak met daadwerkelijke medewerking van mijnheer pastoor'. 's Maandags na het koningschieten was er de jaarlijkse maaltijd van het gilde waarbij 'gewoonlijk op een geweldige manier werd geschrant en de dranken vloeiden daarbij rijklijk'. Een volgende pastoor was minder soepel. In 1870 ontbond hij de drie eeuwen oude schutterij. Het gilde-zilver ging de smeltkroes in. Tot 1945 werd er niet meer gedanst. Uit deze historie blijkt dat de verhouding kerk-gilde steeds wisselend is geweest, waarbij goed- en afkeuring elkaar steeds afwisselden. Wat de gilden daarvan vonden, wordt niet vermeld. ■

Op 24 augustus 1980 stond Noord-Brabant op z'n kop. Honderdachtien gilden trokken naar Oirschot om daar het Landjuweel te vieren. Oirschot pretendeerde dat het 1500 jaar bestond en dat de Sint-Petruskerk (nu basiliek) 500 jaar oud was, hetgeen dichterbij de waarheid was. Om dit te vieren hadden het gemeentebestuur en het kerkbestuur 1980 tot jubeljaar uitgeroepen. Het zou een jaar worden van allerlei activiteiten, georganiseerd door verenigingen en instellingen. En dat werd het ook, maar het hoogtepunt was onmiskenbaar het Landjuweel op 24 augustus. De vier Oirschotse gilden hadden de handen ineen geslagen om dit gildefeest onvergetelijk te maken. Op 6 augustus 2020 kwam het dagelijks bestuur van de Stichting Landjuweel Oirschot na veertig jaar opnieuw bijeen om de talloze dierbare herinneringen nogmaals de revue te laten passeren. Ongetwijfeld staat dit Landjuweel ook bij veel Brabantse gildebreeders en gildezusters die destijds deelnamen, nog steeds in het collectieve geheugen gegrift. Vandaar deze korte flash-back.

Noord-Brabant stond op z'n kop

Het doel van de stichting was het organiseren en doen houden van een Landjuweel en alle hiermee verband houdende activiteiten. Dat is natuurlijk eerder gezegd dan gedaan. Het bestuur van de stichting, dat uit een evenredige vertegenwoordiging van de vier Oirschotse gilden bestond, ging voortvarend aan de slag. Het had nog een jaar om de geformuleerde doelstelling (natuurlijk binnen het kader van de richtlijnen van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden) te realiseren. Als nevenactiviteiten werden vier rederijkers-avonden in de verschillende gildehuizen georganiseerd. Het traditionele vogelschieten op een molenwiek werd in Oirschot in ere hersteld. Daags voor het Landjuweel stond de Willem Ruis Show in de feesttent op het programma. Willem Ruis presenteerde in die tijd een populair spelprogramma op televisie.

Radio, televisie en landelijke en regionale dag- en weekbladen brachten het Landjuweel bij herhaling onder de aandacht. Na afloop

werd er door vier Brabantse dagbladen een fotoboek met een oplage van 13.000 exemplaren uitgegeven en werd aan de publiciteitscampagne van de stichting de persprijs toegekend.

Ondanks de medewerking van de provincie, de gemeente, de legerplaats, verenigingen, instellingen, bedrijven, sponsors en talloze vrijwilligers waren er ook zorgen. De zilverprijs steeg naar een recordhoogte, maar daalde weer op het juiste moment tot een acceptabel niveau. En hoe kun je zoveel genodigden een koffietafel aanbieden en de tent weer vrijmaken voor het middagprogramma? Hoe realiseer je de optocht met zoveel deelnemers binnen een aanvaardbaar tijdsbestek? Eén gilde per minuut laten vertrekken zou al twee uur in beslag nemen. Daarna moeten de opmars, de toespraken, de eed van trouw, de vendelgroet en de wedstrijden nog volgen.

Met de omzet van het Landjuweel konden de kosten ruimschoots gedekt worden en bleef

Startklaar voor de massale vendelgroet.

er zelfs nog geld over voor een groot aantal goede doelen. Door de creativiteit van de Oirschotse gilden en de medewerking van de deelnemende gilden en het naar schatting 60.000 tot 80.000 mensen tellende publiek, is alles op z'n pootjes terecht gekomen. En kunnen we na veertig jaar niet alleen in Oirschot op een geslaagde onvergetelijke gilde-manifestatie terugkijken, maar zullen velen onder u dit ook nog steeds doen. ■

In het voorprogramma was het schieten op de molenwiek opgenomen.

Tussen de 60.000 en 80.000 bezoekers bewonderden de deelnemende gilden.

Doe geen moeite. Er is geen rekenkundig, wiskundig verband tussen de getallen in de kop. Het zijn jaartallen. Memorabele jaren in de geschiedenis van Gilde Sint Sebastiaan Oirschot. Waarom? Dat komt nu. We beginnen in het heden en eindigen in de late Middeleeuwen.

Is er een verband tussen de getallen 1531,

Het jaar 2020 zal iedereen lang heugen als het jaar waarin het corona-virus alles anders deed worden. Zo ook ons koningschieten. Wel of niet koningschieten was de vraag. Uiteindelijk wel, maar anders dan anders. Op 29 september werden we niet lijfelijk opgeroepen door de tamboers, maar virtueel via YouTube. Niet in alle vroegte de presentie-lijst tekenen, niet het hoog uithalen. Pas in de middag naar de gilde-tuin; niet gezamenlijk, maar ieder op eigen gelegenheid. En alleen leden, geen publiek. Niets was hetzelfde, behalve het schieten op de wip.

Maar het werd nog bijzonderder. Onze twee tamboers -beiden pas kort lid- vroegen en kregen aandacht. Zij presenteerden twee gerenoveerde trommen, op hun eigen initiatief en voor hun eigen rekening genomen. Daar stonden ze te glimmen, de trommen. En de tamboers te midden van hun eveneens trotse

broeders. Beide trommen zijn gemaakt door Eric Hoop, van origine een leraar, die graag van 'iets in de muziek' zijn beroep wilde maken. Hij kwam bij "Passier" in Tilburg terecht en stortte zich op het bouwen van gildetrommen. Zijn talenten kwamen ook te voorschijn in het drijven van de messing ketels. Hij verkocht zijn trommen onder de naam van het Muziekinstrumentenmakers Museum.

Het tweede jaartal is aan de beurt. 1998 is het jaar waarin het gilde de schenking van de nieuwe trommen in ontvangst nam. Dit gebeurde tijdens een speciale feestvergadering. Het zijn trommen uit de serie 'keizer', die -volgens opgave van de maker- voldoen aan de reglementen van de NBFS. De rekening was fl.1.220,- per trom, exclusief fl.1.350,- voor het drijfwerk van de twee trommen.

Voor de kenners en liefhebbers: Ad Kolsters voerde de renovatie uit. Hij is een bekend en enthousiast vakman uit Oirschot. De trommen zijn volledig uit elkaar gehaald. De ketel, pootjes en neusjes (daar waar de touwen over de spanbanden heen lopen) zijn gepoetst. Het spantouw en de spanleertjes zijn vervangen. De messing ketel is drie keer gelakt. De houten spanbanden zijn opnieuw geveerd, vellen zijn waar nodig vervangen en er is een nieuw sierkoord bevestigd. Tot slot kozen onze tamboers -Martijn van Nunen en Toon Capel- ook voor nieuwe draagriemen van hetzelfde materiaal en in dezelfde kleur als de spanleertjes. Als kers op de taart lieten ze het logo van het gilde in de riemen laseren.

In 1611, het volgende jaartal in de rij, schoot Andries Courtois koning. Als zangmeester behoorde hij tot het 'kapittel van Oirschot'. Zang speelde zeker toen een grote rol in liturgische diensten. Het zal u dus niet verbazen dat zijn koningsschild -het oudste in ons bezit zijnde schild- hiervan uitdrukkelijk gewag maakt. Ter gelegenheid van zijn koningschap componeerde hij een muziekstukje op een regel van de Romeinse dichter Vergilius: "non semper arcum tendit Apollo" (vertaald: niet steeds houdt Apollo de boog gespannen). Aan Apollo (een van oorsprong Griekse godheid) werd veel toegedicht. Zo was hij als Apollo Hekatos beschermheer van boogschutters en als Apollo Musagetes beschermheer van muziek. Toepasselijker kan niet. Deze kleine compositie is begraven op zijn schild en is door het gilde nog niet zo heel lang geleden 'a capella' ten gehore gebracht.

Toen hadden we een zangmeester in ons midden en nu een 'capelmeester': Toon Capel, tamboer. Hij heeft net als zijn illustere voorganger Courtois een muziekstuk gecomponeerd. Niet in 1531, maar nu in 2020. Ter gelegenheid van de ingebruikname van de gerenoveerde trommen. Het is een mars getiteld: "De Caert van 1531".

De twee gerenoveerde trommen.

De Caert van 1531'

1611, 1998 en 2020?

'De Caert van 1531'

Opgedragen aan het Sint Sebastiaans Gilde Oirschot

Toon Capel

♩ = 90

The musical score is written for a single melodic line on a five-line staff. It begins with a treble clef and a 2/4 time signature. The tempo is marked as ♩ = 90. The score is divided into measures, with measure numbers 8, 14, 20, 26, 31, 38, 44, 49, 54, 59, and 63 indicated on the left. The music features a variety of rhythmic patterns, including eighth and sixteenth notes, and rests. Dynamic markings such as *f*, *mf*, *ff*, *p*, and *mp* are used throughout. There are also crescendo and decrescendo markings. The score concludes with a 'fine' marking.

Copyright © www.gildemarsen.nl, september 2020

Daarmee is de cirkel rond en overspannen we een tijdvak van 489 jaar, van de late Middeleeuwen naar vandaag. Toon ver-
noemde de mars naar het oudst bekende feit dat het bestaan van Gilde Sint Sebastiaan bewijst: een herziening in 1531 van de "caert". Direct na de inzegening van de trommen door gildeheer pastoor Leendert Spijkers, speelden de tamboers het muziekstuk voor het eerst voor een publiek, voor hun broeders. Wilt u de mars horen en onze tamboers aan het werk zien? Ga dan naar YouTube en zoek op: 'De Caert van 1531'. ■

Het koningsschild van Courtois uit 1611 met daarop zijn compositie.

Kapellen en altaren in Peelland (deel 3)

Door Maarten Janssen. In deze Gildetrom nemen we jullie mee naar de fraaie koepelkerk in Lierop, waar een altaar van Sint Antonius Abt staat. Ook in Lierop in de Herselse bossen staat de kapel van Maria van de Vrede, een co-productie van de twee Lieropse gilden. In de Gerardus Majella kerk in Gemert ontmoeten we een fraai beeld van Sint Sebastianus, welke verwijst naar een Gemerts gilde. Ook stoppen we in de Lambertuskerk in Someren, waar onder de klokkentoren de Sint Joriskapel is gevestigd.

Antoniuskapel in Koepelkerk Lierop

Altaar in Lierop: Ingezonden door de Sint Antonius Abt gilde Lierop.

In 1992 was het honderd jaar geleden dat de Koepelkerk van Lierop in gebruik werd genomen. In het verleden was het gebruikelijk dat een gilde bij kerkelijke of parochiële jubilea een cadeau aanbood. Het Gilde van Sint Antonius Abt vond dat deze traditie weer in ere hersteld moest worden en besloot dat te doen in de vorm van de schenking van een beeld van Sint Antonius Abt. Daarmee sprak het gilde ook haar dankbaarheid uit jegens de Lieropse bevolking voor haar medewerking waardoor onder andere in 1990 een geslaagd kring-gildefeest kon worden georganiseerd en haar leden in nieuwe uniformen konden worden gestoken. Toenmalig pastoor H. Keunen stelde een ruimte achter in de kerk aan de linkerkant van het kerkportaal beschikbaar voor plaatsing van een altaar met het beeld.

Naast de vrijwillige werkzaamheden van gildebroeders en -zusters werden materialen voor het bouwen en verfraaien van de kapel geschonken. Zo werd bijvoorbeeld het altaar gemaakt uit een eikenhouten balk afkomstig van de in 1949 afgebrande boerderij van de toenmalige dekenschrijver Matthijs van den Eijnden. Het beeld van Sint Antonius Abt is van begin 19de eeuw en werd voor 300 gulden gekocht bij rector Lingg in Oss. Op 17 januari 1992 vond de inzegening van de kapel plaats door pastoor Keunen en werd door de ondertekening van de overdrachtsakte de kapel door het gilde officieel overgedragen aan de kerk. ■

Antoniuskapel Koepelkerk Lierop.

Mariakapel Herselse bossen Lierop

Ingezonden door de gilden OLV van de Zeven Weeën en Sint Antonius Abt Lierop.

MARIAKAPEL HERSELSE BOSSEN LIEROP

In het begin van de jaren vijftig kreeg pastoor A. Rubbens (1885-1962) te Lierop het idee om een Mariakapel te bouwen in de Herselse bossen. Dit plan heeft hij zelf niet meer kunnen realiseren. De beide Lieropse familie-gilden namen het initiatief over en in 1955 werd de kapel, toegewijd aan Maria 'Onze Lieve Vrouw van de Vrede', gebouwd. Eén van de redenen voor de bouw was dankbaarheid. De bevolking van Lierop had in de Tweede Wereldoorlog relatief weinig te lijden gehad van oorlogsgeweld. De belangrijkste reden voor de bouw lag echter in de behouden terugkeer van zeventien Lieropse jongemannen die naar Nederlands Oost-Indië waren uitgezonden om daar hun militaire dienstplicht te vervullen. Een aantal van deze Oud Indië-gangers (zoals zij werden genoemd) was lid van één van de Lieropse familie-gilden, Sint Antonius Abt en Onze Lieve Vrouw der Zeven Weeën.

GOEDKEURING

De gilden hadden al in een vroeg stadium een gemeentelijke vergunning voor het bouwen van de kapel. De gildebroeders konden pas met de bouw beginnen nadat de bisschop van 's-Hertogenbosch -Monseigneur Mutsaerts- zijn zegen (goedkeuring) hiervoor had gegeven. De goedkeuring kwam tot stand na een langdurige briefwisseling tussen de bisschop en de Lieropse pastoor Van Dal. De bisschop wilde dat de tekening van de kapel en een gipsmodel of foto's van het te plaatsen Mariabeeld aan hem ter goedkeuring zouden worden voorgelegd. Tevens moest worden verklaard hoe de bouw van de kapel gefinancierd zou worden. Aan de goedkeuring voor de bouw was door de bisschop nog een belangrijke voorwaarde verbonden. De kapel met de grond waarop werd gebouwd, moest door de gemeente Someren worden overgedragen aan de parochie van de Heilige Naam Jezus in Lierop.

Mariakapel Herselse bossen Lierop.

DE BOUW

Voor het verheven doel -de bouw van een Mariakapel- werd in Lierop een collecte gehouden. De eventuele ontbrekende meerkosten zouden gedragen worden door de beide gilden. De heer Kwacks, gemeente-architect, maakte het ontwerp. Dit ontwerp was speciaal afgestemd op de plaats van de kapel in een met dennenbomen begroeide omgeving. De totale bouwkosten, inclusief het Mariabeeld, bedroegen 1200 gulden (550 euro). De collecte onder de Lieropse bevolking bracht 650 gulden op. De overige kosten -550 gulden (250 euro)- werden geleend bij de plaatselijke Boerenleenbank. Voor dit (in die tijd aanzienlijke) bedrag, stonden namens het Gilde 'Sint Antonius Abt' de volgende gildebroeders garant: Wim Jansen, Matthijs van den Eijnden, Toon Daniëls, Grardje Berkers en Piet Meulendijks. Voor het Gilde 'Onze

Lieve Vrouw der Zeven Weeën' waren dat Marinus Hurkmans, Thomas Bukkems, Toon Hesius, Toon Smits en Harrie Maas. De bouwkosten konden laag gehouden worden door speciale bijdragen. Het bouwterrein en het benodigde hout werd door de gemeente Someren gratis beschikbaar gesteld. Het grond-, metsel- en timmerwerk werd geheel kosteloos uitgevoerd door de gildebroeders. De stenen dakpannen werden door Lieropse inwoners geschonken. Het beeld van Onze Lieve Vrouw van de Vrede werd ontworpen en gemaakt door beeldhouwer A.J. Driessen uit Deurne. Dit stenen beeld stelt Maria voor als koningin van de Vrede met een duif en palmtak. Het Mariabeeld is op een altaar geplaatst met in de voet een gedenksteen met de woorden: 'Het volk, dat deze woon hier bouwde. Voor Maria hun moeder ter eer.

Mariabeeld in de kapel.

Wil zijn kinderen doen onthouden.
Haar gegeven bijstand tekens weer. Lierop,
5 juni 1955.
Boven in de voorzijde van de kapel staat
geschreven: "Tota pulchra es Maria" dat wil
zeggen "Geheel schoon zijt gij Maria".

OVERDRACHT

De Lieropse gilden hebben de kapel
vijfentwintig jaar in eigendom gehad en voor
het onderhoud gezorgd. Het was vanaf het
begin de bedoeling geweest (op verzoek van de
bisschop) om de kapel over te dragen aan het
kerkbestuur van de parochie 'Heilige Naam
Jezus'. Langdurige onenigheid over het
"gebruik" van het offerblok was er de oorzaak
van dat er in de eerste jaren geen overdracht
kwam. Pas in 1980 was het zover en droegen
de gilden de kapel officieel over. Bij deze
overdracht, die door slechte
weersomstandigheden niet bij de kapel kon
plaatsvinden, werd er uitgeweken naar de
koepelkerk. Bij deze plechtigheid, geleid door
pastoor Keunen, waren naast de twee Lieropse
gilden ook het Sint Jorisgilde uit Someren-Dorp
en het Sint Lambertusgilde uit Someren-Eind
aanwezig. Zij gaven door hun aanwezigheid
nog meer luister aan de plechtigheden, die ook
werden bijgewoond door de oud-Indiëgangsters.

Pastoor Keunen memoreerde: "Vandaag
dragen de gildebroeders deze kapel over aan
de kerk van Lierop, met dien verstande, dat
beide gilde-zorg blijven dragen voor het
onderhoud en eventuele
herstelwerkzaamheden." Door middel van een
oorkonde, ondertekend door pastoor
H. Keunen, hoofdman M. Sijbers van het Gilde
'Sint Antonius Abt' en hoofdman P. Hurkmans
van Gilde 'Onze Lieve Vrouw van het gilde de
Zeven Weeën', werd de kapel officieel aan de
parochie van de Heilige Naam Jezus te Lierop
overgedragen.

OPKNAPBEURT

In 1992 onderging de kapel een flinke
opknapbeurt. Dit bleek ook wel nodig te zijn.
De gildebroeders maakten nu waar wat bij de
overdracht in 1980 aan de Lieropse parochie
was beloofd, namelijk: het beheren en
onderhouden van de kapel. Door regen en
wind was de heuvel waarop de kapel gebouwd
was ver afgekalfd. De fundering was
gedeeltelijk bloot komen te liggen. Ook het
voeg- en schilderwerk waren aan een
opknapbeurt toe. Besloten werd tot een
grondige renovatie.
Er kwam een nieuwe vloer, een nieuw plafond
en een nieuw hekwerk. Er werd opnieuw

gestukadoord, de buitenzijde werd gereinigd
en waar nodig opnieuw gevoegd. De gemeente
Someren had een vijftiental vrachtwagens
grond aangevoerd, waarmee de afgekalvde
heuvel weer op sterkte werd gebracht.
De opgang naar de kapel werd zodanig
verbeterd dat deze voor een ieder gemakkelijk
bereikbaar werd.

NIEUW MARIABEELD

Het in 1955 gemaakte Mariabeeld was door de
tand des tijds sterk aangetast. Restauratie bleek
niet zinvol. Besloten werd om het beeld te
vervangen. In samenspraak met enkele
vertegenwoordigers van de oud-Indiëgangsters
werd een ander beeld aangekocht. Op zondag
6 september 1992 werd het beeld -in
aanwezigheid van de beide gilden en oud-
Indiëgangsters- door pastoor Keunen
ingezegend.

NIEUWE (OUDE) PANNEN

In 2003 heeft de kapel een nieuw dak gekregen.
Omdat het dak van de kapel voorzien werd van
oude Oud-Hollandse pannen, die veel minder
stabiel liggen dan gewone dakpannen, waren
stropoppen noodzakelijk. Die zorgen ervoor
dat de pannen veel steviger liggen. Het zijn
handgemaakte rolletjes van stro die dan onder
de traditionele pannen worden aangebracht.
Gildebroeder Jan van den Eijnden maakte
samen met Piet Maas de stropoppen.

VANDALISME

In de zomer van 2004 werd het Mariabeeld
door vandalen toegetakeld. De overheden van
de beide gilden besloten om het beeld te laten
restaureren. De restauratie werd uitgevoerd
door Jan Aarts uit Vlierden. Na een afwezigheid
van een viertal maanden werd het beeld van
Maria weer teruggeplaatst op de plek waar het
thuishoort, in "De kapel op Hersel".

AFSLUITING

De relatie tussen de beide Lieropse gilden en
de Mariakapel is nog steeds nadrukkelijk
aanwezig. Het terrein bij het kapelletje wordt
door de gilden gebruikt voor het
koningschieten en voor reguliere wedstrijden
met geweer en kruisboog. De gilden
verhuisden hun schutters-activiteiten in 1963
van de kom van het dorp naar de Herselse
Bossen. In het dorp was het schieten te
gevaarlijk geworden en de plaats dichtbij Maria
bleek een gezegend alternatief. ■

Sint Sebastianus Ter Ere

Beeld Sint Sebastianus.

Het Gemertse Sint Antonius en Sint Sebastianus Gilde heeft zoals in de naam tot uitdrukking is gebracht twee patroonheiligen. De eerstgenoemde krijgt veel meer aandacht dan de tweede. Dat komt bijvoorbeeld tot uiting in de plaatselijke naam “Sint Tunnis Schut”, maar zeker ook in de viering van het patroonsfeest. 17 januari is de patroonsdag, welke sinds 1976 uitgebreid wordt gevierd in het kerkdorp De Mortel, waar hij ook de parochiepatroon is. Daarnaast krijgt de heilige veel eer op de optrekdag op de zaterdag daarna.

Er zijn gildeleden die zich afgevraagd hebben: ‘Waar blijft Sint Sebastianus dan? Verdient hij niet ook zijn feestdag op 20 januari?’

Dat is enkele jaren het geval geweest wanneer de feestdag op de zondag na Sint Antonius viel. Dan werd dat op zijn minst tijdens de hoogmis vermeld. In 1980 schonken twee jubilerende gildebroeders een houtgesneden beeltenis van hem aan het gilde. Tijdens de optrekdag staat deze beeltenis op de bestuurstaaf en een enkele keer ook op het altaar in de kerk. Komt het omdat hij niet meer zichtbaar is? Daaraan is sinds 13 september jongstleden een einde gekomen, nu in de parochiekerk een beeld van Sint Sebastianus staat, dat aan het gilde is geschonken door de Amsterdamse Gemertenaar Paul Ory, die dit beeld heeft gevormd in klei en daarna gebronsd. Sinds zijn jeugd in Luik en later in Griendtsveen, maar zeker in Gemert, heeft hij de heilige bij schutterijen en gilden ontdekt. Zondag 13 september is het beeld tijdens de koningsmis in de Sint Jans Onthoofdingskerk door pastor Schevers gewijd. Sebastianus is een zogenoemde pestheilige (zoals pest en lepra). Zouden wij niet ook hem vereren en aanroepen tegen het corona-virus?

Dan wordt hij zeker meer bekend. ■

Bent u al aangemeld voor de digitale Nieuwsbrief van De Gildetrom?

Nee? Geef u dan nu op en stuur een e-mail naar: nieuwsbrief@degildetrom.nl

Een klein stukje buiten het centrum van Someren ligt de in 1926 gebouwde Sint Lambertuskerk van de hand van architect Joseph Franssen. Waar voorheen een 'chapelle ardente' was, is nu de Sint Joriskapel.

Sint Joriskapel Someren

Tijdens de algemene jaarvergadering in januari 2014 is het initiatief ontstaan om in de Sint Lambertuskerk een Joristaal of Joriskapel te realiseren. Trudo Kuijpers en Louis van den Bosch hebben een positief gesprek met het kerkbestuur en deze stelt voor om de voormalige rouwkapel onder de klokkentoren hiervoor te gebruiken. Al snel is er begonnen met de werkzaamheden. Die vloer is van zeer slechte kwaliteit en men besluit er een nieuwe vloer in te leggen. Dankzij tegelhandel Loomans zijn er hardstenen tegels ingelegd door Marco Scheepers. Louis van den Bosch geeft ons de tip dat het altaar en de communiebank uit de kapel van Sonnehove (oud-verzorgingshuis) misschien wel beschikbaar zijn. Het altaar was verhuisd naar de leestuin van de bibliotheek. Het is een heel spektakel geweest, want hoe krijg je een fors, zwaar altaar uit een omsloten binnen-

tuin? De gemeente Someren geeft toestemming en met een forse kraan van Fred Swinkels wordt het gevaarte uit de tuin getakeld en geparkeerd achter de kerk. Het poetsen en opknappen kan dan beginnen. Gelijktijdig start de zoektocht naar een beeld van de beschermheilige van het gilde, Sint Joris. In Kavelaer loopt men er tegenaan en lukt het om het beeld te verwerven (dankzij een particuliere lening), voordat een ander het zou kopen. Gildebroeder Theo Looimans legt zijn ziel en zaligheid in het schilderwerk van het plafond en de muren. Dan volgt een monsterklus. Het altaar moet op zijn plaats komen. Vele sterke gildebroeders en steenhouwer Stassar klaren deze klus. Op het altaar pronkt het beeld van Sint Joris en ook een relikwie van Sint Joris uit de erfenis van de televisie-pater Leopold Verhagen bevindt zich daar. Een beschermheer heb je om het gilde te

steunen en dat deed Jan Raijmakers door het schenken van een kroonluchter, welke door Wim van den Bosch vakkundig is aangesloten. Enkele oude vaandels, een oude gildetrom en enige andere attributen die aan het Sint Jorisdigle herinneren sieren de wanden van deze kapel. Ook uit kerken in Someren mocht men bidstoelen, kandelaars, een relikwie van paus Johannes XXIII en wat andere spullen meenemen, met als doel de inrichting te vervolmaken. Op kermisvrijdag 28 september 2014 is de kapel feestelijk ingezegend door Monseigneur Mutsaerts.

Komt u eens in Someren, ga dan zeker de Sint Lambertuskerk aan de Kerstraat 16 binnen en laat u zich verrassen door de Sint Joriskapel en de vele andere mooie stukken in deze kerk. En ja, een kaarsje opsteken bij Maria hoort zeker bij de gewoonten. ■

Oude vloer verwijderen.

Altaar stond buiten in de bibliotheektuin.

Met hijskraan achter uit de tuin gehaald.

Met takel naar binnen.

Zo, die staat er in.

Sint Joris kapel.

Inzegening door Monseigneur Mutsaerts in september 2014.

Sint Joris beeld 2016 (Foto Siris).

Kapel genomen met een groothoeklens (Foto Erik Driessen).

U weet het waarschijnlijk allemaal al lang, maar op 25 september jongstleden heeft Wim van de Donk afscheid genomen als commissaris van de Koning van Brabant.

Laatste vendelgroet commissaris van de Koning van Brabant

Wim was en is een enorm gedreven en integere bestuurder, die de vele lof- en eerbetuingen met zichtbaar plezier over zich heen liet komen tijdens de laatste provinciale Statenvergadering. Zijn aandacht en interesse voor de geschiedenis en alle cultureel historische aspecten van het Brabantse gildewezen heeft hij nooit onder stoelen of banken geschoven. Hij had derhalve ook graag aanwezig willen zijn bij ons zevenhonderdjarig jubileum-evenement dat gepland stond voor eind augustus, om hierbij afscheid te kunnen nemen van alle Brabantse gilden. We weten allemaal waarom dat helaas niet doorging.

Zijn laatste vergadering en afscheid van de provincie moest door corona-perikelen versoberd en aangepast worden. Het Wintelrese gilde van Onze Lieve Vrouw en de Heilige Willibrordus had vorig jaar de eer en het genoegen om de hoofdliedendag in de Sint Jan en het provinciehuis mee te mogen organiseren. Dat was bij het provinciebestuur niet onopgemerkt gebleven en daarom kregen wij de vraag of ons gilde de commissaris een

laatste vendelgroet zou willen brengen na zijn afscheid van het provinciehuis. Op vrijdagmiddag kwam de bus voorrijden en vertrokken wij 'corona-proof' naar den Bosch.

Daar werden wij allerhartelijkst ontvangen met koffie en natuurlijk een Brabants worstenbroodje. Gelukkig zijn de kantines in het provinciehuis ook ruimbemeten, zodat het houden van anderhalve meter afstand geen probleem was. Toen de laatste Statenvergadering bijna afgelopen was en de commissaris de hoogste Brabantse onderscheiding (de Brabantse ere-penning) ontvangen had, stond de erehaag buiten al opgesteld samen met de vendeliërs, tamboers, bazuinblazers, overheid, kring- en federatiebestuur.

Nadat hoofdman Gerard Klessens het sein gegeven had en vendeliërs, tamboers en bazuinblazers tegelijk met hun "show" begonnen, wist de massaal aanwezige pers even niet waar ze moest beginnen en vloog deze kriskras het hele terrein over.

Dit tot zichtbaar genoegen van de familie van de Donk. Het valt niet mee om eeuwenoude folklore-tradities digitaal vast te leggen!

Een daverend applaus voor het Wintelrese gilde viel ons ten deel en daarna kwam toch echt het moment dat Wim van de Donk - commissaris van de Koning van Noord-Brabant - het provinciale toneel ging verlaten door een erehaag van gilde-vaandels. Professor Dr. Wim van de Donk, namens alle Nederlandse gilden bedankt voor die elf mooie jaren en graag tot ziens.

Hierna werd het langzaam stiller bij het provinciehuis en vertrok het gilde van Onze Lieve Vrouw en de Heilige Willibrordus weer richting Wintelre; missie geslaagd. Tevreden terugkijkend op een mooie dag hebben wij er volgens de traditie nog even op geproost bij onze gilde-kamer "den Babbel". Ad fundum.

De sfeerimpressies zijn terug te vinden op onder andere Kempen TV, YouTube en Google. ■

De laatste vaandelgroet.

De allerhartelijkste ontvangst met koffie en een Brabants worstenbroodje.

De erehaag.

Eigen invulling oktoberfeest door gildejeugd

Digitaal fuifje 1.

Geen oktoberfeesten in Sittard dit jaar. Niet voor de diverse schuttersgilden uit binnen- en buitenland, die dan altijd door de Sittardse binnenstad trekken om gezellig feestend af te sluiten in één van de grote paviljoententen. Maar ook niet voor onze jeugdige gildeleden die ook zonder deelname van het eigen gilde

aan deze optocht het gezellige feestje niet willen missen. Verenigd in een heuse 'Gilde Squad' zijn ze er graag bij als er feest is of een partij. De laatste jaren doen ze dat samen met gildejeugd uit andere delen van de provincie. Het is naast een gezellig feest ook een feest van verbroedering en het elkaar weer zien.

Dat weerzien van de jeugdige gildeleden uit onder meer Budel, Haaren, Leenderstrijp en Soerendonk werd toch nog georganiseerd. In een 'online meeting'. Ieder thuis in zijn eigen bubbel, al of niet in aangepast oktoberfeest-outfit, kon men elkaar zien en spreken. Natuurlijk werd er geproost met een drankje in een pul. Zo kon er geproost worden alsof je toch even samen bent in die grote tent in Sittard. Alles boven de achttien jaar nam een half literdje bier, zoals ze in de tent ook gevuld worden en onder de achttien kon geproost worden met een alcoholvrij gevulde pul. Ondertussen werd middels een quiz de kennis over het oktoberfeest tussen de leden van de diverse gilden onderling getest.

Grote verrassing van de middag was de digitale aanwezigheid van Europakoning Leo Niessen, die vanuit het Limburgse Linne aansloot bij het digitale feestje. De jeugd heeft zich afgelopen zondag meer dan prima vermaakt en het smaakte naar meer, om ook op deze manier af en toe af te spreken met elkaar.

Foto's van de digitale meeting zijn ook te zien op de facebook-pagina van het Sint Jorisgilde Budel. ■

VAN LOON

CONFECTIE

GILDENKLEDING MET "TRADITIE"

VRAAG VRIJBLIJVEND EEN OFFERTE AAN!

WWW.VANLOONCONFECTIE.NL INFO@VANLOONCONFECTIE.NL TEL.: 06-28459024

Bent u al aangemeld voor de digitale Nieuwsbrief van De Gildetrom?

Nee? Geef u dan nu op en stuur een e-mail naar: nieuwsbrief@degildetrom.nl

Keizers in Kring Peelland

Aan het begin van het jaar 2019 telt de Kring Peelland -tweeëntwintig gilden groot- zes keizers en wel Huub van den Bergh -Sint Antonius Beek-, Jan Vermeulen -Sint Antonius Abt Mierlo-Hout-, Antoon van Helmond -Sint Joris Asten-, Hans van Rooij -Sint Joris Deurne-, Ties van der Linden -Sint Joris Someren- en Frits Vorstenbosch -Sint Servatius Lieshout-. Bij het koningschieten in 2019 lukt het drie gildebroeders om zich tot keizer te schieten. Bij elke nieuwe keizer hoort een ander verhaal en hier komen ze.

Te installeren keizer Mario van den Elsen

Op zaterdag 7 september 2019 werd Mario van den Elsen voor de derde keer achter elkaar en voor de vijfde keer in zijn leven koning van het Gilde Sint Leonardus. De jaren dat Mario zich tot koning schoot waren 2011, 2012, 2017, 2018 en 2019. In de jaren 2011 en 2012 vond het koningschieten nog plaats bij onze schutsboom aan de Goorloop. Echter, door de aangepaste regelgeving betreffende het schieten met een zwaar-geweer (kaliber twaalf) heeft Gilde Sint Leonardus het koningschieten verplaatst naar het eigen schietterrein 't Wipke. En sindsdien schieten we koning met klein kaliber .22.

Toen Mario zich voor de derde keer achter elkaar tot koning schoot van het Gilde Sint Leonardus -tevens ook nog voor de vijfde keer in zijn leven-, zou hij de titel keizer mogen dragen. Echter, omdat het Gilde Sint Leonardus nog nooit een keizer heeft gehad, was er vooraf een afspraak gemaakt.

Deze afspraak hield in: mocht een gildebroeder van het Gilde Sint Leonardus zich tot keizer schieten, dan wordt binnen het jaar een keizersketen ontworpen en gemaakt en zal de gildebroeder voorafgaande aan het eerstvolgende koningschieten geïnstalleerd worden tot keizer. Omdat het Gilde Sint Leonardus elk jaar een nieuwe koning schiet zou de installatie dus ook binnen het jaar plaatsvinden.

Mario is sinds 2005 gildebroeder van het Gilde Sint Leonardus en is getrouwd met Nellie Verhoeven. Mario is schutter en de laatste jaren (met uitzondering van zijn koningsjaren) was hij commandant. Mario komt van oorsprong uit Stiphout en is schilder van beroep. Eigenlijk niet is maar was, want Mario geniet al vijf jaar van zijn (pre)pensioen. Bij Mario blijft het

niet alleen bij schilderen, ook verbouwen en renoveren, daar heeft hij veel handigheid in. Wij als gilde kunnen daar over meepraten, gezien het werk dat Mario verricht heeft bij onze Leonarduskapel en het clubgebouw op onze schiet-accommodatie. We zijn hem daar dan ook heel dankbaar voor. Naast het gilde heeft hij nog een grote hobby, handbal. Jaren terug was hij veldspeler, maar de laatste jaren is hij actief als scheidsrechter.

In de laatste maanden van 2019 heeft het Gilde Sint Leonardus de voorbereidingen getroffen om een keizersketen te ontwerpen. Deze zou eind maart 2020 klaar zijn. De installatie van Mario zou plaatsvinden op zondag 19 april 2020 op ons schietterrein 't Wipke, Zwinkelweg 6 te Beek en Donk. Maar helaas was en is het corona-virus nog steeds de spelbreker. Zo gauw als het toelaatbaar is gaan we een datum plannen om Mario te installeren als keizer. Of dit gaat lukken voor het weekend van de tweede zondag in september is nog maar de vraag. Op de zaterdag van dit weekeinde zouden we weer gaan koningschieten. Maar

ja, of dit plaats mag en kan vinden, dat is nog maar de vraag. Dit zou dan voor het eerst zijn dat het Gilde Sint Leonardus niet elk jaar kan koningschieten. Maar dit is voor ons niet zo belangrijk; als we maar gezond blijven, dan komt er vast en zeker een dag waarop wij Mario installeren tot keizer en wordt er ook weer een nieuwe koning geschoten bij het Gilde Sint Leonardus.

Gedurende het schrijven van dit artikel zag het er naar uit (einde juni) dat de maatregelen van het RIVM vanaf 1 juli weer mogelijkheden gingen bieden om de installatie op te pakken. Het Gilde Sint Leonardus besloot daarom om de installatie plaats te laten vinden op zondag 30 augustus. In het weekeinde van 28 juni hebben we de uitnodigingen gemaakt en klaargezet met als bedoeling om deze allemaal te versturen op 1 juli. Een mooie datum als de regels van het RIVM ook aangepast werden. Enerzijds kwam deze datum (1 juli) goed uit, want op maandag 29 juni werd ik gebeld door Mario: "Ik lig in het ziekenhuis". Een misstapje op de steiger met een glasplaat en Mario lag beneden. Mario vertelde heel rustig: "Verstuur de uitnodigingen nog maar niet, want ik heb mijn linker bovenbeen gebroken en mijn rechterheup moet vervangen worden". Gelukkig verliep het herstel voorspoedig, maar de installatie kon niet plaatsvinden op 30 augustus. Nu moet dit artikel voor 1 augustus ingestuurd worden, dus: of en hoe het allemaal gaat verlopen kan ik in dit artikel niet schrijven. Maar in de volgende Gildetrom ga ik er vanuit dat we een artikel kunnen plaatsen betreffende de installatie, natuurlijk met een mooie foto van Mario (& Nellie) als keizer van het Gilde Sint Leonardus.

Geert-Jan van Rixtel Bzn, hoofdman van het gilde Sint Leonardus Beek en Donk. ■

Waar zo'n 175 jaren geleden nog woeste grond 'de Vale Peel' was, vind je nu het landelijke Someren-Eind op de grens van Noord-Brabant en Limburg in het zuidelijke stukje van de Peel, een vriendelijk dorp met veel aardige gildebroeders en gildezusters.

Keizer en keizer in de wacht

SINT LAMBERTUSGILDE

Sinds 1878 is Someren-Eind een eigen parochie en enkele inwoners hebben het idee om een dorpswinkel te openen. Het positieve saldo is bestemd voor het oprichten van een fanfare. Helaas haalt men niet genoeg binnen, maar wel voldoende om het gilde Wilhelmina Lambertus op te richten. Daar ligt in 1895 de basis van dit bloeiend gilde, dat zevenendertig geüniformeerde leden telt en dat gesteund wordt door 230 inwoners van dit dorp. Een dorp met circa 3600 inwoners (waarvan dus één procent actief gildelid is), welk dorp kan dit zeggen?

In 1995 bestond het gilde honderd jaar en als cadeau is Someren-Eind verblijd met de prachtige kapel toegewijd aan Sint Lambertus (In De Gildetrom nummer twee van 2020 kun je daar meer over lezen). Dat het gilde leeft in Someren-Eind wordt duidelijk als je kijkt naar de veelheid aan activiteiten in het dorp waarbij het gilde aanwezig is, zoals de Eerste Communie, de kermis, de koningsdag en zo meer.

EEN KEIZER, JA OF NEEN?

Het is ergens in 2011 als men besluit nog eens goed te kijken naar de eisen die gesteld zijn aan een gildelid om mogelijk keizer te worden. Na enig speurwerk en natuurlijk de nodige discussies komt de gilde-vergadering met het navolgende besluit: 'Een gildebroeder die tweemaal op rij en vervolgens nog een keer koning wordt mag zich voor het leven keizer noemen'. Hierop gaan de ogen van Thjeu Knapen, eenenzeventig jaren jong en ruim drieënveertig jaren gildebroeder, wagenwijd openstaan. In 1993 en 1995 heeft hij zich koning geschoten, daarna niet meer. Hij realiseert zich nu dat hij mogelijk de kans om keizer te worden heeft gemist. Dus vol verve en met alles wat in hem is doet hij een poging om zo snel als mogelijk weer koning te worden. En dat Thjeu een goede schutter is weten vele gildebroeders. Zo is hij federatie-kampioen vrije hand en opgelegd schieten geweest, jarenlang lid geweest van de

kringcommissie gewerschieten en nu nog steeds een actief schutter.

Maar zo eenvoudig is het niet, want in 2011 en 2013 schiet gildebroeder Jos van de Kruis zich tot koning. Dan heeft het Sint Lambertusgilde in één keer twee serieuze kandidaten die keizer kunnen worden. Ook Jos -achtenzestig jaren jong en vierendertig jaren bij het gilde- doet in de jaren erna zijn stinkende best, maar lukken wil het maar niet. In 2013 haalt Theo van de Waarsenburg de vogel naar beneden, in 2015 is Piet van Velthoven hem de baas en in 2017 is het hoofdman William van de Voort die het fatale schot lost. Ook in 2017 krijgt het gilde Sint Lambertus geen keizer.

KONINGSCHIETEN JUNI 2019

Het weer is prachtig, de sfeer is goed en de gildebroeders zijn er helemaal klaar voor. Zal het dit jaar dan wel lukken? Krijgt het Sint Lambertusgilde dan nu na 124 jaren wel een keizer? Ook Thjeu en Jos schieten mee, geconcentreerd en met uiterste precisie raken ze de vogel. Maar deze kan slechts vallen door één schot en bij het 137ste schot van Jos valt de vogel. Hiermee heeft Jos Thjeu met de hakken over sloot overklast en mag hij zich per direct voor het leven keizer noemen. Als keizerin kiest Jos voor Mieke van Erp, die het verzoek met graagte aanneemt. Nadat Jos zich tot keizer heeft geschoten brandt de strijd los om een nieuwe koning. En laat Thjeu zich nu voor een derde keer tot koning schieten! Hij is daarmee gelijktijdig keizer in de wacht omdat ook hij nu voldoet aan het reglement dat men in 2011 heeft vastgesteld.

Op de vraag wat er verwacht wordt van de keizer antwoordt Thjeu: 'De koning is het belangrijkste in het gilde, hij staat in het middelpunt.' En Jos onderstreept dat lachend met: 'Ja, de keizer is maar een meeloper, meer als opvulling van het gilde'. Jos geeft wel aan dat eigenlijk Thjeu keizer had moeten worden, hij heeft immers meer dienstjaren. Nu hij keizer is mag hij ook niet meer deelnemen aan het

koningschieten en dat biedt Thjeu dan weer volop kansen om meer dan driemaal koning te worden van het gilde.

'Keizer ben je voor het leven..', zegt Jos '...en je stopt bij overlijden of als het niet meer kan, als je niet meer vooruit wil. Ja, dan is Thjeu natuurlijk mijn opvolger'. Waarop Thjeu gekcherend opmerkt: 'maar jouw keizerin die neem ik dan niet mee over!' Waarop wederom over en weer een schaterlach volgt. Gewoon twee gildebroeders die elkaar het beste gunnen en daar samen plezier om hebben.

HOE NU VERDER

In september 2020 is het precies 125 jaren geleden dat Someren-Eind een gilde heeft gekregen. Dit zou voluit en feestelijk gevierd worden met een kringgildedag. Daar zou Jos dan ook met enig ceremonieel geïnstalleerd worden. Spijtig is één en ander stopgezet als gevolg van de uitbraak van Covid-19 en nu zal in 2023 de kringgildedag van Kring Peelland in Someren-Eind gehouden worden. Hoe en wanneer de installatie van de keizer nu gaat plaatsvinden blijft voor Jos een geheim. Er is al over gesproken door het bestuur van het gilde, maar men laat niets los. Dit blijft dus ook voor Jos gissen, de tijd zal het leren. In Someren-Eind is het altijd gezellig, zeker door de goede zorgen van Angelina, de vrouw van Thjeu. Bij het weggaan dank ik ze hartelijk en nodig ik ze uit om 'de schade maar eens terug te komen halen in Helmond'. Maar dat hoeft niet, nee, ze blijft veel liever thuis in het gemoedelijke Someren-Eind. ■

Zo klinkt het op het schietterrein bij de Kokse Hoeve in Gemert. Maar we hebben in 2021 ook voor het eerst sinds 1749 weer een keizer, is er direct opgemerkt. Frans van der Burgt schiet zich voor de derde maal tot koning en hij mag zich dan ook na het koningschieten in 2021 voor het leven keizer noemen. Reden genoeg om eens naar Frans en Tonnie te gaan in het lommerrijke Gemertse buitengebied.

Hoera, we hebben een nieuwe koning

Op zondag 21 juli 2019 is het tweejaarlijkse koningschieten van het Sint Jorisgilde. Na het bijwonen van de eucharistieviering in de parochiekerk van Sint Jans Onthoofding trekt het gilde -gevormd door een veertigtal geüniformeerde mannen en één vrouw (namelijk de koningin)- op naar het schietterrein aan de weg van Gemert naar Erp. Het Sint Jorisgilde -of wel de Rooi Skut- schiet daar al decennia lang om haar koning. Ook dit jaar is de concurrentie groot.

Er zijn immers meer gildebroeders die kans maken op het zo fel begeerde keizerschap. Maar het lot is Frans gunstig gestemd en met het 204de schot valt het laatste stukje van de koningsvogel en daarmee is voor Frans en Tonnie het feest compleet.

Helemaal duidelijk is het niet, maar de wortels van de Rooi Skut dateren mogelijk van rond 1516, toen er in de parochiekerk een altaar is gebouwd ter ere van Sint Joris. Zekerder is dat op 16 januari 1715 statuten bekrachtigd zijn van het Sint Jorisgilde door de toenmalige commandeur van de Duitse Orde. Het gilde is al die jaren actief gebleven en telt naast de veertig geüniformeerde leden ook nog ruim negentig ouderlingen. Dit zijn mannen of vrouwen die het Sint Jorisgilde een zeer warm hart toedragen en zo het gilde steunen. Frans zal niet de eerste keizer zijn van het gilde, maar het heeft wel ruim 275 jaren geduurd voordat het gilde deze functie weer kent.

GILDEBROEDER FRANS VAN DER BURGT

Het is 1968 als Frans van der Burgt benaderd wordt om dat jaar de nieuwe deken te worden van het Sint Jorisgilde. De Gemertse gilden kennen de goede traditie om elk jaar een jeugdige man uit te zoeken voor de functie van nieuwe deken. Vervolgens is deze persoon staande deken en in het derde jaar is hij afgaande deken. Een traditie die inmiddels al jaren stand houdt en op die manier zorgt voor nieuwe aanwas en verjonging. Frans is zijn dekenaat lang niet beu bij het gilde en hij stort zich met veel enthousiasme op het vendelen. Hij doet dit niet onverdienstelijk. In 1994 legt de zesenzeventig-jarige Frans het vendel neer, maar hij blijft actief binnen het gilde, onder meer als kapitein. Zoals al verteld is is Frans -met aan zijn zijde zijn vrouw Tonnie- drie keer koning van de Rooi Skut. Het klinkt haast als een Olympisch gebeuren, want in 2011, 2015 en weer vier jaren later in 2019, weet hij op Koks het koningschap te behalen.

Naast zijn activiteiten voor het eigen gilde is Frans vele jaren actief voor de Kring Peelland. Een groot aantal jaren vervult hij de functie van secretaris en is hij aanwezig bij de vergaderingen van het algemeen bestuur van de Noord Brabantse Federatie van Schuttersgilden. Aangezien hij ook een fanatiek zanger is in het kerkkoor van de parochie is Frans, naast zijn werk in het tuinbouwbedrijf, behoorlijk veel van huis en heeft Tonnie de zorg over

het huishouden en de kinderen. De kinderen en kleinkinderen zijn zelf niet actief in de gildewereld, maar wel zijn ze apetrots dat hun vader en opa het Sint Jorisgilde weer een keizer heeft bezorgd.

HOE ZAL HET KEIZERSCHAP WORDEN?

Een direct en duidelijk antwoord op deze vraag heeft Frans niet. Echt nodig is dat ook niet, omdat hij eerst netjes zijn huidige koningschap zal uitdienen. In juli 2021 zal hij -met het schenken van zijn derde zilveren schild- het koningschap overdragen aan zijn opvolger (dit is wie weet ook een kandidaat om keizer te zijn, maar dat kan niet ingevuld worden zolang Frans er nog is). Krijgt de keizer een sikkeltje met daarop drie koningsvogels, een staf of wordt het toch iets anders? En ja, mag Tonnie zich na juli 2021 voor het leven keizerin noemen en heeft de Rooi Skut dan voortaan twee geüniformeerde dames in haar gelederen? Het bestuur van het Sint Jorisgilde is druk doende met deze vragen en tijdens de jaarvergadering van het gilde in februari 2021 zullen de knopen doorgehakt worden. Tot die tijd wachten Frans en Tonnie rustig af, uitkijkend over de bloemrijke tuin waar men zich een beetje koninklijk - of is het al keizerlijk- waant.

Frans en Tonnie, heel veel plezier met jullie derde koningschap en mogen er maar veel keizerlijke jaren volgen! ■

In de 36ste jaargang nummer 4 uit 1989 stond een verslag van de jaarlijkse Hoofdliedendag die dat jaar gehouden werd op zaterdag 14 oktober. De dag stond in het teken van de gilden in “muziek- en danscultuur”.

Het Lied van de Gildenbeleving

De meeste Brabantse gilden zijn heel blij met een tamboer- en/of bazuinkorps, maar daar blijft het wel bij. Het thema van de dag zei mij niet zoveel, maar de federatievoorzitter -de heer Eugene van Bouwdijk Bastiaanse- had echter wel een prachtige vergelijking tussen gilden en muziek. Dat sprak mij zeker wel aan.

Uit de openingstoespraak van de voorzitter: “Muziek is samengesteld uit basistonen en is -volgens de regels van harmonieleer- in diverse tempi en ritmen tot een compositie gebracht.

De basistonen zelf hebben velerlei klankkleur -de tonen van een viool klinken heel anders dan die van een bazuin- en geven samen met de mogelijke tempi en ritmen zodoende een ongekend groot scala aan composities, de toehoorder oproepend tot evenzovele emoties.

Hierbij kunnen we met enige boudheid een gilde-analogon maken. U, gildebroeders en -zusters, eenieder met uw persoonlijke klankkleur, u bent de basistonen in het lied der gilden-beleving.

Gegroepeerd als gilde bent u op karakteristieke eigen wijze een strofe geworden in dit lied. Door toetreding tot de zes schuttersgilde-kringen zijn als het ware zes coupletten gevormd. Het geheel zou dan het ‘lied der gildebeleving’ kunnen heten.

Zoals niet genoeg benadrukt kan worden: de basis van dit lied wordt gelegd door u, gildebroeders en gildezusters.”

Helaas zat er in het afgelopen jaar bij de gilden weinig muziek in. Covid-19 zorgde voor veel wanklanken. Bijna alle activiteiten werden afgelast en -nog veel erger- veel gildebroeders en -zusters overleden aan het virus.

Toch blijven we moed houden. Het nieuwe jaar brengt wellicht weer muziek in de gilden en misschien zelfs nieuwe muziek met

nieuwe noten en klanken. We blijven geloven dat er weer mooie en gezellige gilde-activiteiten gehouden gaan worden en dat verdriet ons bespaard blijft. En mocht dat niet lukken in 2021, dan toch zeker in 2022. Blijven we optimistisch, dan blijft zeker ‘het lied van de gildenbeleving’ klinken.

Daarom, ondanks alles, mooie kerstdagen toegewenst en alle goeds voor het nieuwe jaar.

(Hetty Verhoeven, red. kring Maasland) ■

Is jouw medelezer nog geen abonnee?
De Gildetrom, het blad voor jong en oud.

In Huissen (Gelderland) bestaan tot op de dag van vandaag twee gilden. Het Sint Gangulphusgilde werd opgericht in 1536 en bestaat uit gehuwde mannen. In 1661 kwam er een tweede gilde bij; het Sint Laurentiusgilde. Dit was het "Jonggesellengilde". Huissen was vanaf 1614 de meest westelijke stad van het keurvorstendom Brandenburg en vanaf 1701 behoorde het tot het koninkrijk Pruisen.

Wie weet meer over Huissense gilde-schilden?

Tot 1816 behoorde het tot het graafschap/hertogdom Kleef. Omdat de bewoners het economisch zwaar te verduren hadden onder het Pruisisch bestuur, kwam het gilde-leven in de jaren vijftig van de achttiende eeuw tot stilstand.

Bij de heroprichting in 1777 begonnen de leden van het Sint Gangulphusgilde met de ingebruikname van een nieuw schuttersboek. In dit boek staan -naast de statuten en de ledenlijsten- ook allerlei wetenswaardigheden omtrent het gilde opgetekend. Tijdens de oorlogsjaren werd dit boek gedeeltelijk gekopieerd door Henry Derksen, die toen secretaris was van de "Oudheidkamer Huissen". Dankzij hem beschikken we nu nog over een kopie van dit gildeboek, dat tijdens de Tweede Wereldoorlog verloren is gegaan. De onderstaande passage komt uit dit gildeboek:

"in Juni 1887 zijn verkocht 14 Zilveren Schilden om de onkosten te dekken voor het Pogrameren van het Beeld Sint Gangulphus.

No. 1	Giesbert van Eimeren Koning 1686 en Gerrike Munster Konigin
No. 2	Reinier van Brink Koning 1716 en Johanna Burgman Konigin
No. 3	Antonis Aarns Koning 1779 en Anna Geurtsen Konigin
No. 4	Hermanus van Eegeren Koning 1784 en Geertrui Jansen Konigin
No. 5	J Verhoeven Koning en Elisabeth van Zwanenburg Konigin
No. 6	Gerardus ten Oever oud 87 jaar als Koning en Bernadina ten Oever Konigin
No. 7	R Vermeulen Koning 1802 en M Holtus Konigin
No. 8	J Daams Koning 1805 en N Robbers Konigin
No. 9	Gerardus Wolters Koning 1781 en Johanna Rutjes Konigin
No. 10	Matijs Smitter Koning 1816 en Emelia Berend Konigin
No. 11	H van Lottum Koning 1821 en B M Gerichausen Konigin"

Van bovenstaande schilden zijn er nu twee bekend. Het schild van Reinier van Brink (No. 2) werd op 24 april 2012 geveild bij Schulman b.v. te Hilversum. Het schild van Gerardus Wolters (No. 9) werd op 25 juni 2018 terug geschonken door de welbekende Brabantse gildebroeder Johan Oomen uit Eindhoven. Het feit dat inmiddels twee van de veertien schilden nog bestaan geeft de hoop dat de andere twaalf schilden nog steeds als zodanig bestaan en niet zijn omgesmolten. Onze vraag is dan ook of iemand ons inlichtingen kan verschaffen over deze twaalf koningsschilden. Daarnaast willen we natuurlijk graag in contact komen met de koper van het schild van Reinier van Brink. Uw reacties graag sturen naar: info@gildenuissen.nl.

*Drs. Jan Zweers
Jan Wannet ■*

Gildekleintje

Het gildeseizoen is bijna voorbij.
Dit jaar wat minder, ook voor mij.
Geen gilde-dag, of gildefeest.
Een vel vervangen, dat miste ik nog het meest.

Ad Kolsters

Dan komt er een nieuw gildejaar.
Gaat dat goed, ben ik er voor klaar?
Wat is nog de voorraad, in mijn hok?
Dat ga ik nog gebruiken, daarna het hok op slot.

Ad Kolsters

Aantal onderdelen ga ik niet meer bestellen.
En hoop de tamboer, nog even tevreden te stellen. We gaan het zien, het komende jaar.
Zoveel als mogelijk, sta ik voor ze klaar.

Ad Kolsters

Bent u al aangemeld voor de digitale Nieuwsbrief van De Gildetrom?

Nee? Geef u dan nu op en stuur een e-mail naar: nieuwsbrief@degildetrom.nl

In de moderne tegenwoordige tijd zijn er bij vele gilden regeltjes voor hoe je bij de guld kunt komen. Bij het Gilde Sint Sebastiaan en Barbara in Moergestel zijn deze vastgelegd in statuten en huishoudelijke reglementen. Gebaseerd op oude kaarten en gebruiken. Maar hoe ging dat vroeger?

Hoe komde bij de Guld?

Jan van Elderen Jans-zoon (90) deelt in dit verhaal zijn ervaringen. Jan is al meer dan zeventig jaar gildebroeder bij het Gilde Sint Sebastiaan en Barbara uit Moergestel en hij heeft met zijn negentig-jarige leeftijd het broederschap hoog in het vaandel staan. Het vaandel speelde de eerste rol voor Jan, maar daarover wat later.

VROEGER GING HET ANDERS

Neem nou mijn vader Jan: Jan van Elderen, de zoon van Frans van Elderen. Ofwel Jan Frans-zoon. Die kreeg verkering met mijn moeder: Anna van de Wouw, de dochter van Coop van de Wouw. Mijn vader was al een paar keer op bezoek geweest bij de familie van de Wouw. Dat ging goed tot Coop zei: "Luister Jan, als je hier nog langer wilt blijven komen, dan moet je eerst bij de guld gaan." Coop was gildebroeder en de broer van Coop was hoofdmans van de guld.

Er zat voor mijn vader niets anders op dan lid worden van het Gilde Sint Sebastiaan. Hij heeft daar nooit spijt van gehad. Op iedere vergadering wist mijn vader wel iets op of aan te merken en had hij het laatste woord. Mijn vader was een geduchte schutter. Hij schoot zichzelf twee keer tot koning en daarna tot keizer. Het broederschap zat in zijn bloed. Dit kwam duidelijk naar voren bij de onderhandelingen en gesprekken voor de fusie van de twee gilden Sint Sebastiaan en Sint Barbara in Moergestel. Toen mijn vader stierf was hij vijfenzeventig jaar gildebroeder en vijfentwintig jaar keizer. Hij was een zeer bekend persoon, niet alleen in het gildewezen, maar ook ver daarbuiten. Mocht er geen belletje gaan rinkelen, dan ken je hem waarschijnlijk onder de bijnaam "Jantje Vloek".

GE BENT ER BIJ

Zelf ben ik op een heel andere manier bij de guld gekomen. Frans, mijn broer, was al een paar jaar vaandrig van het gilde. Toen onze Frans vlak na de oorlog in 1947 werd

opgeroepen voor militaire dienst moest hij naar Indonesië. Het gevolg was dat het gilde geen vaandrig meer had. Er volgde een vergadering.

Mijn vader kwam thuis van de vergadering en viel met de deur in huis: "Jan, vanaf morgen ben je de vaandrig van het Gilde Sint Sebastiaan." "Ho ho ho" riep ik, maar binnen een week was het geregeld. In het gildehuis de Korenmaaier -dat was gewoon een café- moest ik achter in een zaaltje met mijn hand op het moedervaandel de eed van trouw afleggen. En daarna op een stoel gaan zitten voor de rondedans. In die tijd was het hoofdvervoermiddel de fiets.

Ik bond de vaandelstok aan mijn fiets, het vaandel ging in een tas aan het stuur en samen met de gildebroeders ging ik vrolijk naar de gildefeesten. In 1958 trouwde ik met Fien Brokken en moest ik voor mijn werk in Driebergen gaan wonen. Frans van de Wouw, de zoon van tante Cato van de Wouw van Elderen, de zus van mijn vader, volgde me op als vaandrig.

Na een paar jaar kwam ik terug in Moergestel en pakte het gilde-leven weer op. Het duurde niet lang of ik werd schrijver als opvolger van mijn zoon Gert.

Keizer Jantje van Elderen.

De verteller Jan van Elderen Jans-zoon.

De viergeslachten Van Elderen (foto archief 1994).

HÈ? OPVOLGER VAN ZOON GERT, HEBBEN WE IETS GEMIST?

Bijna.. In de lijn van: "hoe komde bij de guld?", maakte onze Gert zelf de keuze. In Moergestel was er een groot gildefeest en samen gingen we kijken. "Hé pa, das leuk", merkt Gert op. Mijn antwoord was eenvoudig: "Dan ga je jezelf snel opgeven en komt het vanzelf goed." Gert werd vendelier bij het gilde en staat altijd klaar als er iets moet gebeuren. Na een paar jaar nam hij de schrijverstaak op zich en kwam hij in de overheid. Als Luchtmachtmilitair werd Gert overgeplaatst naar NATO en toen droeg hij zijn schrijverschap aan mij over. Na terugkeer in Moergestel pakte Gert het actieve leven als gildebroeder weer op en werd zilverdrager. Tot het moment in de

zomer van 2012, toen schoot onze Gert zich tot koning van het gilde. Omdat hij in 2016 werd uitgezonden, kon hij helaas zijn titel niet verdedigen in 2016. In januari 2020 is Gert geïnstalleerd als hoofddman van het gilde. Een taak die hij met veel energie en eer uitvoert en waar ik zelf ook trots op ben.

DE VIERDE GENERATIE

Wacht, we zijn er nog niet. In 1993 werd de zoon van Gert geboren, Koen. Gert kwam op het idee om Koen met het gilde te laten dopen. Na een gesprek met de hoofddman was het zo geregeld. Koen had, net als ik dus, niets te zeggen over zijn broederschap. Het gilde kwam de familie netjes ophalen en in de kapel van de toenmalige Reuselhof werd Koen gedoopt.

Gedoopt door mijn broer, pater Koos van Elderen. Onze Koos was priester en was vanuit Breda in Moergestel komen wonen. Binnen geringe tijd werd hij bij het gilde gehaald en na het afleggen van de eed werd hij tot gildeheer benoemd. Altijd makkelijk, een priester in het gilde. Koos schreef veel over de Moergestelse gilden en was erg geïnteresseerd in de historie.

Na de doop van Koen heeft het gilde hem opgenomen als gildebroeder. Koen is dus letterlijk al heel zijn leven bij het gilde. Het was op dat moment een bijzondere gebeurtenis. Omdat Koen na zijn doop gildebroeder werd zaten er (in 1993) vier generaties gildebroeders van één familie bij het Gilde Sint Sebastiaan en Barbara. Je kan je voorstellen hoe trots mijn vader, de keizer Jan Frans-zoon, was met deze bijzondere mijlpaal. We hebben dat ouderwets in de tuin van Gert met de guld gevierd.

GILDE-MOEDER

Je zou maar getrouwd zijn met een Van Elderen... Nou Fien, mijn vrouw, de moeder van Gert, oma van Koen, schoondochter van Jan Frans-zoon en schoonzus van Frans en Koos, die vond het helemaal niet erg. Ze had een echt gildehart. Stond altijd klaar voor het gilde, werkte achter de bar in de schietbaan en was er altijd bij. Voor haar inzet heeft het gilde haar benoemd tot "Moeder van het Gilde". Deze bijnaam was vroeger toegewezen aan tante Cato, de zus van mijn vader. Fien droeg met eer het speciaal ontworpen schildje.

ZO KOMDE DUS BIJ DE GULD

In de stam Van Elderen kruipt het gildebloed. Van bet-overgrootvader (Coop van de Wouw), overgrootvader (Jan Frans-zoon), naar opa (Jan Jans-zoon), naar vader (Gert), naar zoon (Koen) en betrokken broers van de generatielijn. Hebben we ze nu allemaal gehad? Het antwoord is: "Nee." Er is nog een Bart, een Huub, een Kees en nog een Kees. De laatste toegetreden Van Elderen is Marco. Dat Marco ambities heeft blijkt uit het feit dat hij zich deze zomer (2020) tot koning schoot. Inderdaad weer een Van Elderen koning.

Regels zijn goed, maar kijk eens om je heen en je zal verrast zijn door wie er bij de guld zou willen. Vraag het ze gewoon of neem ze mee naar het gilde om ze kennis te laten maken. ■

De gilden en Brabant horen bij elkaar

De gilden zijn dragers van een mooie en voor Brabant karakteristieke en belangrijke traditie. Dat is een ervaring die ik als burgemeester van Veghel opdeed. Dat ik erelid van Sint Barbara uit Veghel en het Onze Lieve Vrouwe en Catharinagilde uit Erp mocht worden vind ik bijzonder. Dat zij mij bij de installatie een corona-proof vendelgroet brachten heb ik zeer gewaardeerd.

Ook tijdens mijn tijd in Lelystad heb ik voeling gehouden met de Brabantse gilden dat is dan een van de voordelen van de digitale media. Gilden zijn meer dan folklore. Zij binden mensen, ondernemen in hun gemeenschap - geen dorp of stad in Brabant zonder een gilde-activiteiten en zijn een vitaal onderdeel van het Brabantse sociale net werk. Want, zoals ik bij mijn intrede in de Staten zei, in onze provincie is het 'samen' levend, springlevend zelfs. Ik ben er van overtuigd dat de gilden, juist in een tijd die, meer dan ooit, om dat 'samen' vraagt een waarde- en betekenisvolle rol in Brabant zullen blijven spelen. Ik kijk er naar uit om u in betere tijden te ontmoeten, bijvoorbeeld bij de traditionele hoofdliedendag in het provinciehuis, het huis van Brabant!

Ina Adema,
Commissaris van de Koning ■

De NBFS houdt geen winterslaap

Zoomen, skypen, mailen, facebook, twitteren, messenger, whatsapp, telefoon... We missen het bij elkaar komen in het gildehuis na een schietwedstrijd. Het bakje koffie drinken en ondertussen weer bijpraten. We missen de naamdag-viering, de teerdag, het koningschieten, de gildedagen, de toernooien, de onderlinge wedstrijden...

Als je het kwijt bent, dan weet je pas wat je mist. Dit jaar zijn we onze activiteiten kwijt, we weten wat we missen, maar we houden het wakker. We houden hoop en blijven ook deze winter actief, we houden het warm!

DE NBFS VERGADERING

We waren opgelucht dat het vanaf juni mogelijk was met het bestuur weer bij elkaar te komen. Bij de bestuursvergadering op dinsdag 14 juli 2020 sloot een afvaardiging van de federatieve jeugdcommissie aan om samen in gesprek te gaan over de belangen en de toekomst. Dat de jeugd een goede plek moet krijgen binnen de nieuwe organisatie is voor iedereen helder, dit moet een goede basis zijn voor de toekomst. Ook met betrekking tot het communicatie-plan kan gebruik gemaakt worden van de knowhow van de jeugdige leden. De reguliere zaken worden weer opgepakt, aan de bisschop en de commissaris van de Koning wordt voor het jaar 2021 een overzicht van gildedagen en toernooien verstrekt met een rangordevoorstel

voor bezoek. De subsidie-aanvraag voor 2021 wordt ingediend. De kascontrole vindt plaats. Na de maandelijkse vergaderingen in juli, augustus en september wordt de vergadering op 13 oktober wegens corona afgeblazen. Voorlopig zal er weer digitaal overleg plaatsvinden.

CLUB VAN VIER

In december 2019 is gestart met "De Club van Vier". In deze werkommissie hebben zitting: Roeland van Hooft, Henk de Hair, Jan van Gelooven en Rob Weitmans. De Club van Vier begeleidt het veranderingsproces van de NBFS. Door de corona-maatregelen kunnen een aantal plannen nog niet ten uitvoer gebracht worden. Achter de schermen wordt, voor zover mogelijk, verder gewerkt aan het organisatie- en communicatieplan.

FEDERATIEDAG EN LEDENVERGADERING

Twee belangrijke activiteiten voor de federatie. In plaats van de federatiedag is via de kringsecretarissen een bericht met drie filmpjes verzonden. Op die manier voelt de NBFS zich weer dicht bij de gilden. Je vindt de tekst en filmpjes op de voorpagina van de NBFS-website.

Daarnaast zijn de aangevraagde onderscheidingen via kleine comités uitgereikt. Hierover leest u elders in De Gildetrom.

Het jaar 2020 is bijna ten einde,
vol verwachting kijken we uit naar het jaar 2021.
Het bestuur van de Noordbrabantse Federatie van
Schuttersgilden wenst haar gildebroeders en
gildezusters en hun naasten goede feestdagen toe.
Dank voor de saamhorigheid, de creativiteit en de
inzetbaarheid. Blijf gezond en zorg goed voor elkaar.

De ledenvergadering in het najaar was al in een vroeg stadium afgeblazen. Het bijeenkomen in deze vergadering werd als niet-veilig geacht voor de grote groep gildebroeders en gildezusters. Eind oktober zijn een aantal onderwerpen via de mail naar de deelnemers van de ledenvergadering gestuurd. Dit betreft onder andere de kascontrole 2019, de jaarrekening 2019, de begroting 2021 en de herverkiezing van een aantal bestuursleden. Op deze wijze kunnen we toch een aantal statutaire verplichtingen tot uitvoer brengen.

KALENDER NBFS

Alle gildefeesten en toernooien van het jaar 2020 zijn afgelast. Ook voor het voorjaar 2021 wordt er door de gilden al gekeken wat organisatorisch haalbaar is. Afgelaste en doorgeschoven activiteiten zijn ondergebracht in de nieuwe kalender. U vindt deze kalender op de achterzijde van De Gildetrom.

In verband met de doorgeschoven toernooien en gildefeesten is besloten om de deelnameleeftijd van de jeugd bij het toernooi vlakboog te verhogen met één jaar. Verzoek aan alle overige disciplines is om coulant om te gaan met de reglementen wegens de huidige omstandigheden en de leeftijd eveneens met één jaar te verhogen.

Wanneer er een wijziging is in de te organiseren gildedagen of toernooien, dan verzoeken wij u dit via uw kring in te dienen.

Mochten er vragen of opmerkingen zijn, laat het ons horen. In de tussentijd wensen wij u en uw naasten alle gezondheid toe. Zorg goed voor uzelf en voor elkaar!

Met vriendelijke gildegroeten,
secretariaat@schuttersgilden.nl
Annie Maas, secretaris NBFS
06-15 34 08 79 ■

Vier onderscheidingen uitgereikt door de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden

Op een totaal andere wijze werden dit jaar de onderscheidingen van de NBFS uitgereikt. Dit jaar stond de voorzitter niet op het podium van het provinciehuis, maar aan een voordeur om aan te bellen. Er werden geen handen geschud, maar er werd respectvol afstand gehouden. Er was geen federatie-dag met een vol programma, maar een welgevoerd reisschema naar de te huldigen gildebroeders. De federatie ging zelf op pad!

PIERRE VAN DE BERG

Zaterdag 24 oktober 2020 is Sint Anthonis het startpunt in het reisschema. Voor de NBFS-voorzitter Jos Verbeeten een geluk, want dit is zijn woonplaats. We vertrekken richting de eerste te huldigen gildebroeder. Op de parkeerplaats om de hoek is het verzamelpunt. Naast de voorzitter en secretaris van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden geven acte de préséance: kringvoorzitter Land van Cuijk Karel van Soest, voorzitter van het magazine De Gildetrom Wim Bischoff en

Henk Derks van Gilde Sint Antonius uit Sint Anthonis. Op anderhalve meter afstand van elkaar gaan we naar het huis van Pierre van de Berg. Pierre ontvangt de NBFS-onderscheiding onder andere voor zijn werk als bestuurslid van De Gildetrom. Met een groot plichts- en verantwoordelijkheidsbesef heeft hij zich als 'portefeuille-houder archief' beziggehouden met het optimaliseren van het omvangrijke archief van De Gildetrom. Daarnaast droeg hij bij aan het project van de digitalisering van 'De Gildetrommen' in samenwerking met de Universiteit van Tilburg. NBFS-voorzitter Jos Verbeeten belt aan en Pierre komt al snel naar buiten samen met zijn echtgenote Truus. Pierre wordt vanaf het gazon toegesproken, het is een bijzonder beeld. Bij de uitreiking wordt gebruik gemaakt van een bord waarmee het zilver op een veilige afstand kan worden aangereikt. Zowel de bloemen van de federatie als van het gilde zijn met zorg en in de eigen kleuren gekozen. Pierre, van harte gefeliciteerd!

Het protocol wordt streng bewaakt, we moeten op tijd vertrekken. Op naar Gemert.

FRANS VAN DER BURGT

Bijna twintig minuten later arriveert een andere samenstelling van gilde-mensen op de Rooise Hoefsedijk in Gemert. Als eerste arriveren de voorzitter en de secretaris van de NBFS. De voorzitter van Kring Peelland -Henk de

Hair- sluit aan, evenals de kapitein van het Sint Jorisgilde Gemert, Joan van der Ligt.

In vol ornaat komen Frans en Tonnie van der Burgt naar buiten. Hier zien we een vrouw die achter haar man staat en hem ondersteunt in zijn activiteiten binnen het gildewezen. En dit gebeurt zeker als ook zij zich heeft aangesloten als gildezuster. Meestal is het dan "samen uit, samen thuis".

Frans ontvangt de NBFS-onderscheiding onder andere voor zijn secretariële werkzaamheden voor kring Peelland en zijn taken binnen het bestuur van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden. Vanuit de commissie vendelen nam hij zitting in het kringbestuur. Van 2004 tot en met 2019 was hij de kringsecretaris. Frans en Tonnie genieten van hun gilde. In januari was het voltallige Sint Antoniusgilde aanwezig op hun gouden bruiloft. Voor de derde keer heeft Frans zich tot koning van het gilde geschoten. Volgend jaar zal hij tot keizer van het Sint Antoniusgilde worden benoemd, een titel voor het leven. Het opspelden van de NBFS-onderscheiding wordt met veel plezier door Tonnie gedaan. Frans, van harte gefeliciteerd!

PETER VAN OTTERDIJK

De reis gaat verder binnen kring Peelland -ieder in de eigen auto- met de kringvoorzitter voorop. We rijden naar Vlierden en stoppen langs de straat bij het huis van Peter, gelegen aan de rand van een idyllisch bos. We doen ons even tegoed aan de koffie en broodjes; een met liefde verzorgde lunch die we te danken hebben aan de echtgenote van de NBFS-voorzitter, Erica Verbeeten. De aanvrager van de onderscheiding, -de voorzitter van de federatieve schietcommissie Marc Pijnenburg- sluit bij het gezelschap aan. Ook de hoofdmans van Gilde Sint Willibrordus uit Vlierden Fer van Otterdijk arriveert. Bij de organisatie van deze dag bleek al snel dat je bijna niet om Peter heen kunt. Je komt bij hem terecht als je het gilde mailt en je weet al wie je aantreft als je de website-beheerder een bericht

stuurt. Ook Marc benadrukt de waardering voor het werk dat Peter heeft verricht voor de federatieve schietcommissie. De welverdiende onderscheiding wordt weer middels het bord 'corona-proof' aangereikt en door echtgenote Thea opgespeld. Ook de bloemen worden op afstand aangereikt via een emmertje op de grond. Peter grijpt meteen zijn kans om deze bloemen aan zijn vrouw te schenken. De kringvoorzitter Henk de Hair had zowel voor Frans als voor Peter een mooi boekje meegebracht, dus ook hier werden beiden in de bloemetjes gezet. Naast het werk binnen het gildewezen is Peter een zeer actieve en creatieve gildebroeder. De aanwezigen zijn

helemaal weg van zijn draaiend tuinhuis. Maar we moeten verder, we nemen afscheid en vertrekken richting Eindhoven.

AD VAN DIJCK

Een goede planning zorgt er nog niet altijd voor dat je op tijd bent. Want wanneer je richting Eindhoven een verkeerde afslag neemt, mag je soms een heel eind omrijden om weer op de goede route te komen. Het werden slechts enkele minuutjes dat het gezelschap

bij het huis van Ad van Dijk langer moest wachten. Daar stonden de geïnteresseerde familieleden over drie tuinen verspreid en de gildemensen bemanden het trottoir. Ad en Diny zijn al in het gezelschap van de koning van het gilde Sint Joris Stratum Albert Rokx en de kapitein Gijs Spoor. Van kring Kempenland zijn aanwezig voorzitter Roeland van Hooff

en raadsheer kruisboogschieten Jac Maas. De onderscheiding voor Ad is aangevraagd door de voorzitter van de federatieve schietcommissie Marc Pijnenburg. Ad was afgevaardigd lid vanuit kring Kempenland, was vijfentwintig jaar lid en daarnaast ook vijfentwintig jaar de secretaris van de federatieve commissie boogschieten op wip. Net als Peter was Ad meerdere jaren actief betrokken bij het opstellen van de schiet-reglementen. Kringvoorzitter Roeland assisteert bij het klaarleggen van het zilver en reikt federatievoorzitter Jos de plank met het zilver aan. Iedereen blijft keurig op afstand en Diny speldt het zilveren schild bij Ad op zijn kraag. Voor de laatste maal vandaag mag voorzitter Jos door de knieën om de bloemen 'corona-proof' uit te reiken. Het kleurrijke gezelschap mag nog even poseren voor een foto. Het zijn vrolijke gezichten; de gildebroeders genieten ervan om weer bij elkaar te zijn. En zeker voor deze onderscheiding! Ad, van harte gefeliciteerd!

Het bestuur van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden nodigt Pierre en Truus van de Berg, Frans en Tonnie van der Burgt, Peter en Thea van Otterdijk en Ad en Diny van Dijk als eregasten uit op de volgende federatie-dag (voorheen hoofdliedendag) in het provinciehuis.

We hebben genoten van deze zaterdag 24 oktober. Het was zeer prettig om weer fysiek actief te zijn voor het gildewezen; voor deze gildebroeders die hun onderscheidingen zeer zeker verdiend hebben. De uitreiking was weliswaar aan de sobere kant, maar 'corona-proof' en zéér welgemeend. Allen van harte gefeliciteerd. ■

Geachte gildebroeders en -zusters, lieve vrienden,

Een kerstgroet schrijven voor De Gildetrom werd gevraagd. Ik heb er lang over moeten nadenken. 2020 is een jaar dat nog lang in ons geheugen gegrift zal blijven staan. Een jaar waarin "afstand houden" en "sociaal isolement" de termen "knuffelen" en "gezellig samenzijn" zouden vervangen. Hoe meer we verlangden naar een samenzijn, hoe strenger de regels werden. Het sociale leven stond 'on hold'. Winkels moesten dicht, bedrijven sloten en samenkomen was verboden. Kortom, onze economie werd zwaar geraakt. Erger nog, vele gildebroeders en gildezusters zijn ten prooi gevallen aan het "Corona-beest". Velen werden ziek, enkelen zijn ons ontvallen... Ten tijde van het schrijven van deze brief zag het er niet naar uit dat we een gemeenzame kerst zouden kunnen gaan vieren. Het zal een kerst worden zonder uitgebreid diner voor velen, zonder grote familie-ontvangsten, zonder...maar wel met onszelf en onze echte naasten.

Het is een fijn gevoel dat je deze dagen kunt door brengen met je echtgenoot/echtgenote waarop je vertrouwt, die je liefhebt, waar je nu echt de tijd voor hebt. De laatste jaren waren kerstdagen dagen van rennen en vliegen om alles geregeld te krijgen en alle bezoeken gedaan te krijgen. Nu zijn het dagen van bezinning. Dagen voor jezelf en je liefste. Dagen van rust.

Bedenk je echter ook dat dit niet overal geldt. Er zijn velen die in een isolement zitten, mensen die het hele jaar al bijna niemand hebben gezien. Zijn er in jouw gilde ook mensen waarvan je denkt dat ze veel alleen zijn? Zou dit niet het juiste moment zijn om die mensen eens te bellen, even langs te gaan,

te vragen hoe het gaat? Ook daarom zitten we in een gilde of schutterij, voor het sociale aspect voor ons allen. We weten altijd wel te benoemen hoe het met ons gaat, maar hoe vergaat het de rest? Dat is vaak moeilijker in te schatten, terwijl je de anderen ook vaak benoemt met "ons" (ons gilde, onze vereniging, enzovoort).

De tijd van de geboorte van Christus komt er aan. De tijd van kerstklokjes, kerstbrood en gezellig samen onder een deken voor de televisie. Samen naar de kerstviering in de parochie. Samen bidden voor de verlosser.

Ik denk dat er dit jaar veel gebeden zal worden voor een gezond en "normaal" 2021. Ik weet dat ik dat ook ga doen. Maar wat het is, dat is het. We zullen het ermee moeten doen. We zullen er zelf een draai aan moeten geven en ervoor zorgen dat onze omgeving er ook mee kan leven. Bedenk je dat dit de boodschap is voor de kerst van 2020: "Samen vieren op afstand". Met samen bedoel ik al je bekenden, de gildebroeders en de gildezusters die je al het hele jaar amper hebt gezien. Heb je ze al eens gevaagd hoe het met ze gaat? Dit soort zaken hoort helemaal bij kerstmis 2020. Vieren op afstand, maar wel samen. Je kunt voelen dat je samen bent als je in een groep met bekenden staat, maar je kunt ook een 'samen-gevoel' hebben als je contact hebt met anderen per telefoon, brief, enzovoort. Laat deze kerst samen ook samen zijn voor allen. Voor je gehele familie, je gehele gilde.

Met deze gedachte wensen wij u allen hele fijne gezamenlijke kerstdagen toe en alvast een gezond en gelukkig 2021. Dat we dan weer samen op straat onze liefde voor het schutters- en gildewezen mogen laten zien aan de gemeenschap.

Europa-koningspaar 2018-2021 Leo en Irma Niessen. ■

Afscheid commissaris van de Koning Wim van de Donk

Op vrijdag 25 september 2020 werd een laatste vendelgroet gezwaaid voor commissaris van de Koning Wim van de Donk. Deze eer viel te beurt aan het gilde Onze Lieve Vrouwe en de Heilige Willibrordus uit Wintelre. De commissaris had voor het jaar 2020 een bezoek gepland aan de door dit gilde georganiseerde gildedag. Een filmpje van deze afscheidsvendelgroet staat op de beginpagina van de NBFS (www.schuttersgilden.nl).

De NBFS ontving een dankbrief van Wim van de Donk. Graag vermelden wij hiernaast het gedeelte waarin hij zijn dank uitspreekt aan de Brabantse gilden.

“Zeer veel dank voor al die jaren dat ik te gast mocht zijn bij de Brabantse Kringgildedagen en natuurlijk ook voor de keren dat uw leden acte de présence gaven bij officiële gelegenheden, zoals ontvangsten van hoogwaardigheidsbekleders in diverse plaatsen in Brabant. Voorts was ik graag uw gastheer tijdens de Hoofdliedendagen in het provinciehuis te ‘s-Hertogenbosch”.

Met behulp van foto's geven wij een terugblik op de grote betrokkenheid van Wim van de Donk bij de Brabantse gilden.

2009

Tijdens het mini-symposium '75-jarig bestaan Kring Maasland' geeft Wim van de Donk zijn visie op de toekomst van de gilden en krijgt hij het eerste jubileumboek 'Gildekring Maasland, Parel in de Federatie' overhandigd.

2012

Kennismaking van de Europese koning en prins in het provinciehuis, samen met een delegatie van beide gilden en familie.

2013

Sancta Brabara Oirschot gildefeest.

2013

Immaterieel erfgoed ondertekening door Jos Verbeeten.

2014

Opening kringgildedag Baronie & Markiezaat, Sint Ambrosiusgilde Gilze, onder andere met kringvoorzitter Henny Hoppenbrouwers en Rien Krom.

2014

Delegatie China, gouverneur Li Xueyong, Europakoning Toon Weijtmans, Europaprinces Bram van Bergen, burgemeester Rombouts en commissaris van de Koning Wim van de Donk. Op het plein aanwezig: De Bossche Oude Schuts en het Jachthoorn en het Rosmalense gilde Sint Joris en Sint Catharina.

2015

Herdenking Waalre.

2015

Commissaris van de Koning onder schietboom.

2015

Tentoonstelling.

2015

Kringgildedag Maasland in Berlicum, gilde Sint Joris, Heilige Mis.

2016

Koepel Nederlandse Traditionele Schutters ondertekening convenant.

2016

Kringgildedag in Best.

2016

Hoofdliedendag Heilige Mis.

2016

Herdenking Brabantse gesneuvelden.

2017

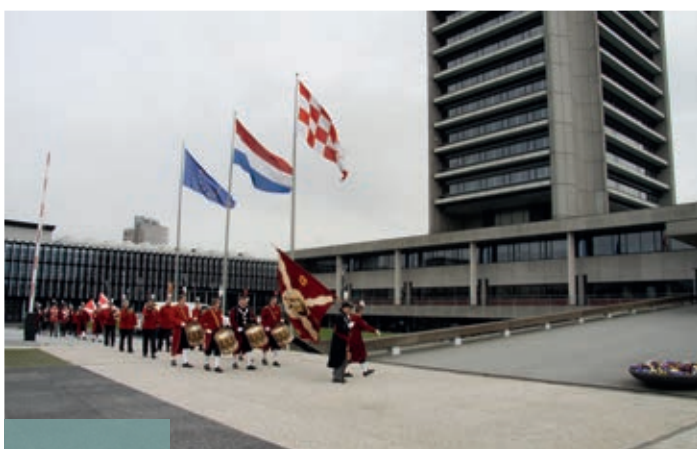
Vendelgroet door gilde Sint Hubertus Leur, installatie nieuwe burgemeester mevrouw dr. M. de Vries.

2017

Landjuweel in Soest, Groot Gaesbeeker gilde Soest.

2016

Sint Willibrordusgilde Heeswijk; vendelgroet in provinciehuis in gezelschap van onder andere minister Plassterk, commissaris van de Koning, Pierre-Etienne Bisch, Prefect en SG EASTR.

2018

Zuidwaterlinie, Baronie & Markiezaat, gilde Terheijden was aanwezig, parachutesprong door commissaris van de Koning.

2018

Brabant Stoet.

2019

Gildedag kring Maasland, Bergeijk.

2018

Kringgildedag Evoluon.

2019

2020

Herdenking Waalre (geen publiek, Tony Vaessen op achtergrond).

2020

Hoofdliedendag.

Afscheids-vendelgroet Wim van de Donk.

Patroonsfeest Sint Lambertusgilde Huisseling

Het Sint Lambertusgilde Huisseling bestond dit jaar vijfendertig jaar na heroprichting, maar kon dit niet groots gaan vieren. Met de inachtneming van de corona-maatregelen is op zondag 20 september jongstleden toch het jaarlijks patroonsfeest met eigen gilde-leden gevierd. Zoals gebruikelijk werd de gildekoning uitgehaald en na een toast, een woordje van de hoofdmans en de koning, overhandigde Tom Neve zijn originele koningsschild. Een schild met een mooie gedachte. Zo staat er op zijn schild een fopspeen, wat de geboorte van zijn zoon in zijn koningstermijn weergeeft. Tom Neve is driemaal gemeentekoning geweest en dit liet hij met drie ossenkoppen op zijn schild weergeven. Als laatste afbeelding was een tros hop opgenomen op het schild, hetgeen garant

staat voor zijn werk bij een groot bierconcern in Brabant.

Tijdens de gedenkwaardige gildernis werd Paul van Lier in het zonnetje gezet. Paul van Lier -hoofdmans van het gilde sinds 2019- vierde zijn vijftienvigjarige jubileum bij het gilde. De onderscheiding die hij vervolgens uitgereikt kreeg had hij helemaal niet verwacht. De geëmotioneerde hoofdmans was erg onder de indruk van alle lof die hij kreeg. De dag werd voortgezet op het veld, waar het gilde om zijn jaarlijks dagkoning schoot. Op een paar missers na viel de vogel na zevenentachtig schoten van zijn stokje en mocht Rens van Lieshout zich voor de derde keer dagkoning noemen. ■

Rens van Lieshout.

Koningschild Tom Neve.

Gilde Salvator Mundi geeft serenade aan communicanten

Op zondag 13 september was de eerste communie in Oeffelt. Normaal is dit in mei, maar vanwege de Corona was dit uitgesteld. Ook de fanfare Vriendenkring kon er daarom dit jaar niet bij zijn. Het kerkbestuur en de organisatie van de eerste communie hadden daarom het gilde gevraagd. Dit was een mooie eer, vooral omdat dit jaar ook Lars de Wit de communie deed. Hij is ook lid van het gilde. Na het einde van de viering gingen alle communicanten met de pastoor naar buiten. Daar stond het gilde als verrassing al klaar om een mooie serenade te geven.

De communicanten werden naar voren geroepen en er werd speciaal voor hen een mooie trommel- en vendelgroet gegeven. Tot slot werd er natuurlijk nog even 'lang zal ze leven' gezongen (want binnen mocht dit helaas nog niet). Het was een mooie verrassing. ■

Het kost maar 5 euro

Het kost maar € 5,00 om een advertentie van vier kolomregels in De Gildetrom te plaatsen. De enige voorwaarde is, dat u abonnee bent en de advertentie geen commercieel oogmerk heeft.

U kunt de tekst, maximaal vier kolomregels, sturen aan:

De Gildetrom

secretariaat@degildetrom.nl

Rekeningnummer:

IBAN-nr: NL87 RABO 0134 5088 74

T.n.v. Stichting De Gildetrom

Gilde dankte inwoners van Blitterswijk

Op zaterdag 3 oktober 2020 was alweer voor de vijfendertigste keer de verkoop van de loten voor de Grote Clubactie. Het was voor het Sint Antonius-Abt Gilde een bijzonder succes om de loten te verkopen. Alle loten die het gilde ingekocht had werden in Blitterswijk binnen een tijdsbestek van nog geen twee uur verkocht. De vlotte verkoop kwam ook doordat de mensen bijna allemaal thuis waren door de corona. Het gilde koopt ieder jaar hetzelfde aantal loten in.

Het was anders dan anders door de corona. Normaal gaat het gilde met slaande trom en klaoengeschal door het dorp. En voor de gezelligheid hebben ze dan twee 'pitstops' om gezellig met elkaar te kletsen en natuurlijk een glaasje te drinken. Dat hoort bij het gilde.

Het Sint Antonius Abt Gilde dankte alle inwoners van Blitterswijk in het wekelijks nieuwsblaadje 'Dorpsjournaal' voor de grote steun en de gulheid die zij als gilde deze middag mocht ontvangen. Alle gildebroeders en -zusters en enkele jeugdleden werden door de eerste gildemeester bedankt voor de grote inzet in de stromende regen op deze middag. Ook dank aan café 'De Zwart' voor de gastvrijheid. Alles verliep prettig en op afstand. De corona-regels werden netjes en op een vriendelijke manier nageleefd. De trekking van de loterij vindt plaats op 9 december 2020. Kijk vanaf 10 december 2020 op www.clubactie.nl. ■

Leo van der Sangen: een kunstenaar is van ons heengegaan

Toen Chris Moonen in 1981 de eerste koning werd van het in 1979 heropgerichte Sint-Catharinagilde tot Blortem en Gestel, moest er natuurlijk een koningsschild komen. Hij kende Leo van der Sangen -als collega bij Philips- en wist dat hij zeer creatief was. Daarom vroeg hij hem of hij een ontwerp wilde maken voor zijn koningsschild. Dat wilde Leo graag en hij zei dat hij het schild zelf ook wel kon maken. De reactie van Chris was: 'Dat moet wel van zilver worden'. Niet wetende dat Leo via een opleiding in Schoonhoven gediplomeerd edelsmid was met een eigen meesterteken.

Zo is het begonnen. Sinds die dag werd Leo steeds vaker gevraagd om schilden te ontwerpen en te maken. Eerst voor een kleine kring, maar allengs voor een grotere, temeer omdat zijn eerst-gemaakte koningsschild op de kringdag direct de eerste prijs wegsleepte. Langzaam begon zijn naam te groeien buiten kring Kempenland en er volgden vele koningsschilden. Maar ook schilden voor overheden, prijzenzilver, jubileumspelden en zo meer. Van verschillende gilden kwam de vraag: 'Leo, kan jij ook een ontwerp maken voor vaandels?' Ook dat kon hij. De door hem ontworpen vaandels zijn niet alleen in Brabant, maar ook in Limburg en Gelderland en zelfs in België te vinden. Het hield niet op bij vaandels en schilden, ook in beeldhouwen en houtsnijden was hij zeer bedreven. En wel zo, dat er uit zijn handen diverse dekenstokken, blazoenen en andere gilde-gerelateerde voorwerpen kwamen. Ook maakte hij verschillende gildetrommen, welk prachtig gedreven werden in koperplaat. Buiten het gilde was hij ook nog zeer actief als ontwerper van glas-in-lood-ramen, welke in diverse kerken te zien zijn. Verder maakte hij een heel mooi

monument voor ongedoopte kinderen. Deze werden vroeger in ongewijde grond begraven. Dit monument staat op het kerkhof van Sint-Odulphus in Best, waar Leo is begraven. Maar ook voor het ontwerpen van gilde-uniformen draaide hij zijn hand niet om. Dus kortom, een veelzijdig kunstenaar. Hij bleef tot op het einde van zijn leven actief bezig met schilderen en beeldhouwen. Als men op kringdagen rondloopt of gilde-tentoonstellingen bezoekt, dan kom je zéér veel tegen dat door Leo gemaakt of ontworpen is. Leo was lid van het Sint-Catharinagilde tot Blortem en Gestel. Het is hem zelf helaas niet gelukt om zich tot koning te schieten. Daarom heeft hij nooit een schild voor zichzelf kunnen maken. Voor het hele gildewezen is het overlijden van Leo een groot verlies, maar zijn nalatenschap voor de gilden is zeer groot. Op zijn afscheidskaartje staat: "Een kunstenaar tot op het laatste, op pad met potlood en penseel. Zijn werk laat hij achter als stille getuige van een rijk leven." Leo leefde van 1929 tot 2020.

Middenonder een foto van zijn eerste koningsschild. Bij het koningsschild staat op onze website de volgende tekst: 'Chris Moonen 1981-1984. Ontworpen en gemaakt door Leo van der Sangen.' Bovenaan een kruisboog, symbool voor het schuttersgilde. Verder van links naar rechts de periode van zijn koningschap. Een vaandel met het rad van Sint-Catharina als symbool van zijn functie als vaandrig. Daarnaast een kroontjespen, een narrenkap en een gloeilamp. Deze symbolen geven aan dat hij deken-schrijver, prins carnaval en administratief werkzaam was bij Philips. Met dit schild behaalde hij de eerste prijs op de tentoonstelling 'Kringdag'. De rechtse foto toont een trom die Leo gemaakt heeft. ■

Leo van der Sangen.

Koningsschild door Leo van der Sangen.

Trom door Leo van der Sangen.

Jubilarissen bij het Sint Annagilde

Op zondag 3 september werden drie gildebroeders van het Sint Annagilde Nederwetten onderscheiden en kregen ze een zilveren schild opgespeld door kapitein Gerard van der Heijden.

Tini Sanders; hij werd in oktober negentig jaar en is vijfenzeventig jaar bij het gilde. Dit is uniek in het 406-jarige bestaan van het gilde. Altijd, bij alle activiteiten, was Tini aanwezig. Hij is koning geweest, zat in het bestuur, was kampioen gewerschieten, was tamboer, deed mee met het Nederlandse kampioenschap gewerschieten en met het Europees schutterstreffen.

Harrie Migchels; drieëntachtig jaar oud en vijfenzestig jaar gildebroeder. Ook Harrie zat in het bestuur als oude deken, ofwel penningmeester. Hij was kampioen gewerschieten, kampioen luchtbuksschieten en kampioen darten. Ook deed hij mee met de Nederlandse

kampioenschappen gewerschieten en met het Europees schutterstreffen. De prachtige houten vogels bij het koningschieten op de zeventien meter hoge schutsboom waren altijd een kunstwerk van Harrie.

Jan van Rooij; eenenzeventig jaar en vijftig jaar gildebroeder, waarvan vijfenveertig jaar in het bestuur. Vanaf 1980 is Jan deken-schrijver, ofwel secretaris. Hij was achtenveertig jaar vendelier. En als we weer een keer zonder tamboer zaten, dan pakte Jan de trom. Ook was hij een fanatiek schutter, koning en kampioen geweer en buks. Ook zit Jan nog in de SAT-commissie van kring Kempenland en is hij lid van de stichting Pelgrimage.

De drie jubilarissen kregen de gouden rozet kring Kempenland opgespeld door vicevoorzitter Dre Bernelmans. ■

Tini Sanders, Harrie Migchels en Jan van Rooij.

Adrie van Uden is de nieuwe koning

Het koningschieten bij het Sint Annagilde in Nederwetten is wederom gewonnen door Adrie van Uden. Adrie was afgelopen twee jaar koning. Omdat hij de vogel weer met een gericht schot omlaag haalde is hij dus de komende twee jaar weer koning. Adrie is een fanatiek schutter. Hij zit in het bestuur, is achtenvijftig jaar. ■

Koning Adrie van Uden.

Jubileum van drie generaties

Op 13 september heeft het Gilde Sint Sebastiaan normaal gesproken het traditionele koningsschieten. Maar vanwege de corona was dit niet mogelijk. Wel hebben

we onze jubilarissen gehuldigd met inachtneming van de toenmalige richtlijnen van het RVIM. Tonnie Schönhoff (77) vierde zijn zestigjarig jubileum en was zeventien jaar

toen hij lid werd van het gilde. Vooral het vendelzwaaien had zijn interesse. Dit heeft hij dan ook vele jaren gedaan. Daarnaast is hij ook ruim veertig jaar regerend deken geweest en heeft hij zich tweemaal tot koning geschoten.

Jubileum.

Marcel Tijs (de huidige koning) en zijn zoon Leroy Tijs (28) -die al eerder ook koning was-, vierden hun vijftiengjarig jubileum. Marcel (55) is getrouwd met de dochter van Tonnie Schönhoff. Zo valt de puzzel in elkaar. Hieruit blijkt maar weer eens dat de schut vroeger veel waarde hechtte aan familietradities.

Verder hebben we ook ons prinsesje Kelsey van der Westen haar nieuwe gilde-schild omgehangen. ■

Budel schoon begint bij jezelf

Voor velen is het misschien wel dagelijks een bron van ergernis. Jezelf groen en geel ergeren aan het zwerfafval dat zomaar overal op de straten en in de berm terecht is gekomen. Fijn dat er dan initiatieven zijn zoals de 'World Clean-Up Day' afgelopen zaterdag 19 september. Acties om een breder publiek bewust te maken van het feit dat zwerfafval voor een groot deel verantwoordelijk is voor de zogeheten plastic-soep in de wereld-oceanen. Nu heeft het zwerfafval van Budel nog een hele weg te gaan om in die soep terecht te komen, maar het leek het Sint Jorisgilde Budel toch een goede gedachte om de handen uit de mouwen te steken en actief

mee te helpen aan een schoner Budel. In het kader van 'een schoner Budel begint bij jezelf', hebben een aantal leden afgelopen zaterdag zwerfafval verzameld op het terrein rondom "De Vaandrig" aan de Poelderstraat. Ook de parkeerplaats bij Zuiderpoort, de Poelderstraat en het trimpad (rondom het Sportpark en de tennisbanen) werden nagelopen met grijpstok en vuilniszakken als wapens in de strijd tegen het zwerfafval. Positief waren de vele waarderende reacties die de rapers van toevallige passanten kregen.

Nu maar hopen dat dit initiatief een vervolg krijgt en dat het bij enkelen misschien heeft

bijgedragen aan een stukje bewustwording. Een aardige stapel zakken gevuld met zwerfval in variatie. Van bierblik tot fietsenslot en van zakjes hondenpoep tot en met twee barbecues. En daarbij nog een tuinstoel, een flink stuk karton en een fietsenwiel, waren het resultaat na enkele uurtjes rondstruinen rondom het Sportpark. Maar boven dat was het uiteindelijk voor de deelnemers vanuit het gilde ook nog eens een gezellige en goed ingevulde zaterdagochtend. Wilt u meer weten over het gilde, kom dan eens kijken in "De Vaandrig" aan de Poelderstraat op de maandagavond of bezoek onze website: www.sintjorisgildebudel.nl. ■

De poetsploeg.

Koninklijke onderscheiding in Corona-tijd op Zesgehuchten

Voor deken-penningmeester Dirk-Jan Doensen is vorig jaar een koninklijke onderscheiding aangevraagd. Hij is onder andere zeventien jaar Raadsheer Vendelen Kring Kempenland en al elf jaar penningmeester van het gilde. Op 24 april is de dag dat de Koninklijke Onderscheidingen worden toegekend, maar we weten nog niet aan wie. En ondertussen is het Corona-virus ons land binnengekomen.

Korte tijd later lezen we in de krant dat de Koninklijke Onderscheidingen wel doorgaan, maar dat de wijze waarop nog moet worden bekeken. Dan volgt er een telefoontje van de secretaresse van de burgemeester naar de aanvragers. Voor ons het bericht dat de onderscheiding is toegekend.

Op 24 april om vijf over negen belt de gemeente naar de aanvragers. Of het telefoonnummer juist is, want de telefoon wordt niet opgenomen. Dirk-Jan heeft de telefoon op de slaapkamer laten liggen. Ondertussen heeft Miranda gemerkt dat er iets niet klopt, want het is al vijf over negen. Ze vraagt waar Dirk-Jan zijn telefoon heeft liggen. Die wordt gehaald en dan komt het alsnog goed met het contact en kunnen de felicitaties volgen. De verrassing is groot en de blijdschap om de toekenning eveneens.

Het duurt nog anderhalve maand voordat duidelijk wordt wanneer de uitreiking wordt gedaan. Dirk-Jan krijgt een bericht van de

gemeente met de vraag of er op 3 juli gelegenheid is om de onderscheiding uit te reiken. Dirk-Jan wil dat in het gilde-gebouw doen, want dan is er veel ruimte om op anderhalve meter afstand te blijven met veel mensen. Op deze dag komt de burgemeester -de heer Jos van Bree- aan bij het gilde-terrein in gezelschap van zijn vrouw. En ook Marc Jeucken (de locoburgemeester), de gemeentelijke hof-fotograaf en enkele ambtenaren. Het gilde staat opgesteld en gaat met de burgemeester en zijn vrouw het gilde-terrein op. Ze stoppen bij het terras. Hier staat Dirk-Jan met zijn gezin. En er zijn een aantal genodigden, zoals familieleden en vrienden van Miranda en Dirk-Jan.

De burgemeester spreekt in zijn speech zijn waardering uit voor de decorandus. Daarna komt het grote moment. Vanwege de anderhalve-meter-regel kan de burgemeester de onderscheiding niet opspelden. Hij overhandigt het doosje met de onderscheiding aan Joris Doensen. Vervolgens speldt Joris de onderscheiding op bij zijn vader. Daarna volgt een spontaan applaus. Een bos bloemen wordt door de burgemeester aan Miranda overhandigd, met veel oranje erin. Er volgt nog een vendelhulde en daarna een gezellige middag op anderhalve meter afstand. En wordt bewaard wat onze koning Willem-Alexander in zijn toespraak op de televisie reeds aangaf. Namelijk dat wij ons deze tijd van Corona voor de rest van ons leven zullen blijven herinneren. ■

Dirk-Jan krijgt zijn lintje van zijn zoon.

Guus Kuijken nieuwe koning Sint-Martinusgilde Waalre

Zaterdag na Waalre kermis schiet het Sint-Martinusgilde Waalre in de even jaren om een nieuwe koning. Corona mag dan allerlei eisen stellen, de kermis ging door en het koningschieten ook. Met een aantal beperkingen natuurlijk. Zo werd de afgaande koning Willy Obbing niet thuis afgehaald. En was er geen optocht naar het schietterrein of na afloop naar het gildehuis. Rond de schutsboom kwamen alleen de wapenmeester en de vier kandidaten te staan. Alle anderen bleven netjes met anderhalve meter afstand achter een afzetting. Dat was geen straf, want er waren daar genoeg hapjes en drankjes. Zeker zo belangrijk was dat de gildebroeders en -zusters elkaar voor het eerst dit jaar weer eens in de ogen konden kijken.

Terug naar de hoofdzaak: na de openingschoten door wethouder Alexander van Holstein en diaken Bas Leijters kreeg de sierlijk geverfde vogel nog honderdnegentien klappen te verduren alvorens ter aarde te storten. En daarmee werd Guus Kuijken aangewezen als koning voor de jaren 2020-2022. ■

Guus Kuijken koning 2020.

Gerard van der Wiel vrij-koning Sint Jorisgilde Bladel

Vrij-koning 2020 Gerard van der Wiel.

Eens in de twee jaar wordt in ons gilde om het koningschap gestreden. In de tussenliggende jaren wordt om het vrij-koningschap gestreden. Elk gilde-lid kan daaraan meedoen. Degene die de vogel omlaag haalt is voor die dag vrij-koning met voor die dag wel de lusten en niet de lasten van een koning!

Op 16 augustus streden negen schutters om de titel 'vrij-koning van het Sint-Jorisgilde van Bladel'. De vogel hield stand tot het 169ste schot, waarvan er 123 raak waren. Het was Gerard van der Wiel die het laatste stuk van de vogel omlaag haalde. Hij is daarmee de gelukkige winnaar van de Henk Breeveldtrofee. De vorige vrij-koning -Jan van den Boomen- overhandigde de fraaie trofee. Hiermee werd

Gerard voor de tweede keer vrij-koning.

We kijken terug op een zeer geslaagde en verrassende (corona)middag en kijken -met de woorden van hoofdman Ton Egbers- uit naar het nieuwe vrij-koningschieten over twee jaar. Helaas kan het eeuwenoud kermisprinses-schieten en kermisprins-schieten bij het Sint-Jorisgilde in Bladel dit jaar geen doorgang vinden. De veiligheidsvoorschriften voor de begeleiding bij het kruisboogschieten geven in deze corona-tijd geen groen licht. De overheid heeft besloten dat Monique van Leeuwen en Hans Michiels nog een jaar kermisprinses en kermisprins van Bladel blijven. ■

Jubileum gildebroeders Sint Lambertus gilde uit Meerveldhoven

Dit jaar heeft het Sint Lambertus gilde uit Meerveldhoven twee gildebroeder binnen het gilde die elk al zestig jaar actief zijn. Hun namen zijn: Jo en Simon Dams. Wegens de Corona is de hulding meerdere malen uitgesteld. Uiteindelijk is een kleine delegatie van het Sint Lambertus gilde samen met de kringvoorzitter naar de jubilarissen thuis getogen om ze aldaar de bijbehorende versierselen op te spelden. Jo Dams is vanaf zijn beginperiode als

gildebroeder de enige vendelier van ons gilde. In 1970 schiet hij voor de eerste keer koning in de Polkestraat. In 1985 schiet Jo voor de tweede keer koning. Ditmaal op het schietterrein nabij de Gender, het oude Marvide-terrein.

Simon Dams is vanaf het begin van zijn gildebroederschap een trouwe gildebroeder. In 1964 schiet hij zich koning bij de schutsboom in de Polkestraat. In 1991 wordt Simon voor de

tweede keer koning. Nu op het schietterrein langs de snelweg E3, gelegen bij de visvijver. Sinds zijn laatste koningschap is Simon ook lid van de overheid van het gilde. Hij vormt daarin een belangrijke schakel in woord en daad en vervult de functie van kapitein. ■

De jubilaris Jo Dams met zijn vrouw en op gepaste afstand links van hem de hoofdman en koning van het Sint Lambertus gilde. Rechts kringvoorzitter Roeland van Hoof.

Op de foto de jubilaris Simon Dams, geflankeerd door zijn zoon, de koning van het Sint Lambertus gilde en kringvoorzitter Roeland van Hoof.

Schutterskoning 2020 Ronald Spits, van het gilde uit Nistelrode.

Dertig jaar herinrichting gilde Sint Antonius Abt-Sint Catharina in Nistelrode

Nistelrodenaren Cees Becht, Rien van Berkorn en Ton Vorstenbosch onderzochten in de tachtiger jaren van de vorige eeuw de geschiedenis van de Nistelrodese gilden. Het resultaat van dat onderzoek leidde tot herinrichting van het Nistelrodese gilde in 1990. Uit eerbetoon voor de twee gilden die in het verleden in Nistelrode actief waren, werd gekozen voor beider namen. De meeste leden van het gilde zijn intussen een jaartje ouder. Om deze reden zit het gilde te springen om nieuwe leden. ■

Koningschieten bij gilde Sint Antonius Abt-Sint Catharina in Nistelrode

Nistelrodese gildekoning Ton Vorstenbosch en gildeprins Rick van Berkel.

Na een tijdsverloop van dertig jaar is het de traditie om op de laatste zaterdag in september de jaarlijkse teerdag te houden. Daarbij worden om de twee jaar de wedstrijden voor de titel van gildekoning en gildeprins georganiseerd.

Dit jaar is na een spannende wedstrijd bij schot 302 op de houten vogel de felbegeerde titel gildekoning gewonnen door Ton Vorstenbosch. Ook werd er fel gekampt voor de titel van gildeprins. Na een bloedstollende strijd met Kevin Breedveld, mocht bij schot negenentwintig Rick van Berkel (voor de vierde keer in successie) deze titel in ontvangst nemen. Ofschoon door COVID-19 de teerdag anders dan gebruikelijk was (zonder feestavond en buffet), werd conform de COVID-19-richtlijnen op zeer originele wijze een smakelijke lunch aangeboden. Hier werd zichtbaar volop van genoten.

Meer informatie op de gilde-website:
www.gildenistelrode.nl. ■

Een bijzondere corona-bestendige gildemis in Nistelrode

Afgelopen oktober werden in de Sint Lambertuskerk de gildekoning en gildeprins geïnstalleerd. Ook werd aspirant-lid Rick Dounen als gildebroeder geïnaugureerd. Alles met in achtneming van de meest recente veiligheidsvoorschriften van COVID-19. De gildemis werd gecelebreerd door pastoor Frits Ouwers. Vanwege het dertigste herinrichtingsjaar werden uit piëteit alle namen van de overleden gilde-leden en overleden sympathisanten voorgelezen. Na de dienst werden op de Gildenhof ceremonieel de drie herdenkingsschildjes in de gedenkboom geplaatst. Aansluitend is op verzoek en in aanwezigheid van de familie van gildebroeder Willy van der Heijden door het gilde (met omfloerste trom en vaandel met zwarte banier) zijn as bij zijn geadopteerde rode beukenboom nummer tweeënvijftig op het gildeterrein uitgestrooid.

Wapenmeester Ronald Spits -die donderdag de titel behaalde van schutterskoning- kreeg onder luid applaus de schuttersketen omgehangen en nam de vele felicitaties op gepaste afstand in ontvangst. ■

Uitstrooien as van Willy van der Heijden door zijn dochter bij zijn geadopteerde beukenboom nummer tweeënvijftig.

Gilde Sint Antonius-Sint-Sebastiaan Udenhout ontvangt kazuifel

Onlangs heeft het Gilde Sint Antonius-Sint Sebastiaan uit Udenhout een prachtig kazuifel ontvangen van één van zijn leden. Frank van Loon en zijn partner Asia boden dit geschenk al

aan tijdens de jaarlijkse statiedag op 18 januari jongstleden. Echter was het toen nog een zeer mooi en gedetailleerd papieren ontwerp. Op 5 juli was het kazuifel zelf klaar en overhandigde

Frank deze aan Johan Vriens, hoofdman van het betreffende gilde. Het gilde is Frank en Asia enorm dankbaar voor dit gulle gebaar en de gildeheer Pastoor Looyaards is trots om het te mogen dragen.

Voorzijde kazuifel.

Achterzijde kazuifel.

WAT IS EEN KAZUIFEL?

Een kazuifel is een mouwloos opperkleed dat gedragen wordt door de pastoor/priester als hij de mis opdraagt. Het kazuifel draagt de priester over de andere liturgische kleding heen (albe, stola en cingel). ■

Frank van Loon (links) biedt het kazuifel aan.

Intrede commissaris van de Koning met vendelhulde door gilden Veghel en Erp

Op vrijdag 2 oktober jongstleden is het toch gelukt om de nieuwe commissaris van de Koning in Noord-Brabant, mevrouw Ina Adema, te verwelkomen met een vendelhulde door het Sint Barbara Gilde Veghel en het Onze Lieve Vrouwe en Catharina Gilde Erp. Door de aanpassing van de Corona-regels kort voor 2 oktober, dreigde de hulde -waarvoor de voorbereidingen al weken tevoren waren getroffen- niet door te gaan.

Met de pr-afdeling van de Provincie was een volledig scenario afgesproken. De Statenvergadering en de installatie van de nieuwe commissaris zouden worden afgesloten met een vendelhulde op het bordes van het Provinciehuis. Toen dat met die groepsgrootte niet door kon gaan is er met de regionale omroep een film gemaakt van de gezamenlijke vendelhulde en werd Ina Adema warm welkom geheten door de beide

Op bezoek bij de commissaris van de Koning Ina Adema.

hoofdliden van de twee gilden. Alsnog is toen in de Statenzaal van de Provincie deze film aan Ina Adema en haar gasten getoond, hetgeen live te volgen was voor iedereen tijdens een rechtstreekse uitzending. De film was inclusief het invendelen door de beide gilden.

Eerst burgemeester van Veghel en vervolgens erelid van de gilden van Veghel en Erp. Ina Adema is bij beide gilden erelid. Zij was jarenlang burgemeester in Veghel en als Friezin (Friezin met een Brabants hart werd zij genoemd) had ze laten merken open te staan voor directe contacten met de bevolking. Zij had waardering voor de Brabantse cultuur, waaronder de gilden.

Ook toen zij vanwege de fusie van Veghel, Erp, Schijndel en Sint-Oedenrode vertrok als burgemeester naar Lelystad bleef de band in stand. In oktober 2019 toog het Veghelse gilde in tenue en met een volle bus naar Lelystad en liet daar de bevolking zien hoe een Brabants gilde uit Veghel door de straten kan marcheren.

Ook toen al kreeg de burgemeester een vendelhulde en de groet met het grote gildevaandel bij het stadhuis. Een rondleiding en bustocht door de grote gemeente -waaronder de Oostvaardersplassen- onder leiding van burgemeester Adema was vanzelfsprekend.

Ook Wim van de Donk, de vorige commissaris, kreeg deze hulde

Aangezien ook Wim van de Donk afkomstig is uit Veghel, kreeg hij ook bij zijn intrede als commissaris deze vendelhulde als welkom in het Provinciehuis van Den Bosch. Toen kon het wel ter plekke met een live optreden van de beide gilden. Overigens is de afspraak gemaakt met de provincie dat de vendelhulde op een later moment na de Corona-periode alsnog in het provinciehuis zal plaatsvinden. ■

Vendelhulde door de gilden van Veghel en Erp.

Arno Verbakel schiet zich tot koning van Gilde Sint Catharina en Barbara Schijndel

Het Schijndels gilde heeft sinds zondag 20 september weer een nieuwe koning. Arno Verbakel wist na negenenzeventig schoten het laatste stukje hout van de vogel naar beneden te halen. In verband met Covid-19 was het gilde dit jaar niet aanwezig bij de eucharistieviering in de Heilige Servatiuskerk. Diaken Mari van der Heijden -en tevens gildebroeder- heeft op de gilde-accommodatie een kort gebed gehouden en de houten vogel traditioneel ingezegend. De gilde-leden liepen in optocht naar de schutsboom om daar vervolgens traditioneel omheen te lopen en op gepaste afstand van elkaar een couplet van hun gildelied te zingen. Nadat de versiersels van oud-koning Ben van de Rijdt werden afgehangen, was het tijd voor het vrijen van de schutsboom. Dit gebeurde dit jaar door wethouder Goijaarts en pastor Joe, namens het wereldlijk en kerkelijk gezag. Na het vrijen van de schutsboom konden de gildeleden voor de koningstitel gaan schieten. Na verschillende rondes begon het echt spannend te worden. Uiteindelijk was het Arno Verbakel die de houten vogel naar beneden wist te halen. Na

de installatie mocht de nieuwe koning op zijn sokken over het gildevaandel lopen. Vervolgens werd hij gepresenteerd aan diaken Mari van der Heijden, die het koningspaar met mooie woorden toesprak. Voorgaande jaren gebeurde dit bij de pastorie, maar dit is in verband met Covid-19 dit jaar óók aangepast. Tot slot kreeg

Arno Verbakel namens het gilde een vendelgroet aangeboden. Het Schijndels gilde kijkt -ondanks de extra maatregelen die moesten worden genomen- toch op een geslaagde dag terug. De zonnige dag werd met het drinken van de koningswijn en het eten van een lekker hapje afgesloten. ■

Arno Verbakel, koning van Gilde Sint Catharina en Barbara Schijndel.

De nieuwe koning loopt op sokken over het vaandel.

Koningschieten afgeblazen in verband met Corona

Zoals op vele plaatsen moesten activiteiten worden afgeblazen. Zo moest dat ook bij beide gilden. Zelfs het koningschieten in Veghel kon om risico's te vermijden niet doorgaan. Er moest zelfs tot aangepaste maatregelen worden overgegaan: de huidige koning Paul Wonders in Veghel is gevraagd om nog een jaar langer het gilde-koningschap te vervullen. Dat gebeurt nu bij vele gilden. Omdat de periode van zijn koningschap weinig activiteiten kende, heeft hij toegestemd. ■

Sint Hubertus Gilde Drunen heeft nieuwe puntenkoning

Normaal komen de schutters van het gilde in de maand maart bijeen om op de tweede zondag van deze maand te schieten voor de titel van puntenkoning. Maar door de pandemie van het corona-virus, hebben wij deze verschiëting naar de maand augustus moeten verzetten. Op 16 augustus was het dan zover; een twaalfstal schutters begon aan deze onderlinge strijd en ondanks de afstand van anderhalve meter werd er goed geschoten. Een vijftal schutters schoot alles vol en na het afkampen was het Henk van de Wiel die onze nieuwe puntenkoning werd. ■

De puntenkoning van het Sint Hubertus Gilde Drunen, Henk van de Wiel.

Onderscheidingen voor trouwe gildemannen Sint Joris Middelbeers

Ook het gilde Sint Joris uit Middelbeers heeft door de coronacrisis dit jaar flink moeten schuiven in de agenda. De jaarlijkse patroonsdag kon in april niet doorgaan, maar de traditionele kermisverschiëting kon 31 augustus -middels het nemen van de nodige maatregelen- gelukkig wel doorgaan. Na de kerkdienst was er bij Grand-Café de Beerze een speciale bijeenkomst. Maar liefst zeven gildebroeders werden in het zonnetje gezet en voor deken-schrijver Adrie van Beers was er zelfs een 'Penning van Verdienste' uit handen van burgemeester Judith Keijzers. Ook voor hoofdmans Henk Swaanen is het een bijzonderheid als hij Harrie en Piet van Roij mag feliciteren met hun zeventigjarig lidmaatschap. Beide gildebroeders mag hij namens het gilde een beeldje overhandigen. Hierna kwamen de felicitaties van het kringbestuur. Echter bij de kring Kwartier van Oirschot had men geen onderscheiding of oorkonde voor zeventig jaar lidmaatschap en konden de bestuurders Bert

van der Staak en Jan van Gelooven niets anders doen dan beide jubilarissen te feliciteren met de bereikte mijlpaal. Verder zijn er onderscheidingen voor vijftig jaar lid Jan van Roovert, de veertigjarige leden Pieter Huijbers en Tiny van Kollenburg en de zilveren jubilarissen Ad de Beer en John Timmermans. Na deze huldiging werd aftredend deken-schrijver Adrie van Beers door burgemeester Judith Keijzers naar voren geroepen voor het ontvangen van de Penning van Verdienste namens de gemeente Oirschot; voor de vele vrijwillige functies binnen het verenigingswerk in de Beerzen.

Na twaalf jaar bestuurslid als deken-schrijver is het nu volgens Adrie tijd om het stokje over te dragen aan een waardig opvolger. Deze is volgens ons gevonden in de persoon van Jack van Beers (30). Na goedkeuring door schriftelijke stemming zal Jack dan ook vanaf nu de nieuwe deken-schrijver zijn van Gilde Sint Joris uit Middelbeers. ■

Huldiging Adrie.

Opvolger Jack van Beers.

Jubilarissen Gilde Sint Joris.

Hoop voor de toekomst

Dat de gemiddelde leeftijd van de leden van Gilde Sint Sebastiaan Oirschot daalt, werd recent onderstreept door mooie gebeurtenissen. Zo trad op zaterdag 19 september 2020 tamboer Martijn van Nunen in het huwelijk met Lotte van der Sanden, kleindochter van onze gildebroeder Toon van der Aa. De corona-richtlijnen vereisten de nodige aanpassingen om deze dag te laten slagen. De huwelijksceremonie werd daarom voltrokken in onze gildetuin. Daar was voldoende ruimte om afstand te houden. Er waren enkele grote sterrenten neergezet en er werd gebruik gemaakt van de voorzieningen in onze schuilhut. Bij aankomst poseerde het bruidspaar bij de toegangspoort tot de gildetuin. Later nog een keer met de afvaardiging van onze overheid. Iedereen was vrolijk en enthousiast over de mooie trouwlocatie. Dit en het fraaie weer maakte het voor Lotte en Martijn een onvergetelijke gebeurtenis. Ook recent is het

vaderschap dat twee nieuwe leden aangegaan zijn. Schutter Rick Speekenbrink en tamboer

Toon Capel hebben hun gezin uitgebreid met zonen. Toekomst verzekerd? ■

Bruidspaar tamboer Martijn van Nunen en Lotte van der Sanden

Het Gilde Monulphus en Gondulphus heeft een nieuwe gilde-koning

Op dinsdag 15 september met Knegsel kermis vond het koningschieten op het gildeterrein plaats. Dat is anders dan gebruikelijk, maar wat is er in deze corona-tijd nog hetzelfde. Alleen de gebruikelijke gildemis met aansluitend een vendelgroet aan pastoor Lamoen op het gazon voor de pastorie heeft plaats kunnen vinden.

Gildekoning Henk Jansen.

De overige activiteiten werden uitgesteld tot een nader te bepalen datum. Nadat de corona-maatregelen wat versoepeld werden zag de overheid de mogelijkheid om een deel van de uitgestelde activiteiten op kermisdinsdag te laten plaatsvinden. Met inachtneming van de Covid-19-maatregelen hebben we een feestelijk programma samengesteld. Om half tien 's ochtends verzamelden de gilde-leden zich bij eetcafé de Kempen. Vervolgens zijn we in optocht naar de Schutsboomstraat gegaan, waar de hoofdman Henk Rijkers een aantal mededelingen had. Hier konden de gilde-leden zich aanmelden voor het koningschieten. Dat waren Ruud Verstijnen (de huidige koning), Henk Jansen, Toon van der Heijden en Stephan Lemm.

Vervolgens zijn we de vaandrig Wim Teunissen, de hoofdman Henk Rijkers en de koning Ruud Verstijnen thuis op gaan halen, wat gepaard ging met een vendelgroet. Aansluitend zijn we gezamenlijk in optocht doorgedaan naar 't Trefpunt (gildeverblijf) aan de Vessemseweg waar een lunch gebruikt werd. Rond de klok van half twee ontvingen we een

aantal genodigden, waaronder afgevaardigden van het kringbestuur, de burgemeester, de pastoor, buurtgenoten, buurgilden en winnaars van competitie Dörpskoning. Maar ook geïnteresseerde dorpsgenoten waren aanwezig. De middag werd gestart met de huldiging van de twee jubilarissen Jack Wouters -vijfentwintig jaar lidmaatschap- en Wienand Beerens -zestig jaar lidmaatschap-. Met mooie woorden worden beide jubilarissen toegesproken door burgemeester Wim Wouters, de hoofdman en het kringbestuur. Er wordt zilver opgespeld en er worden prachtige bloemen aangeboden.

Na loting voor de volgorde van de kandidaat-gildekoningen kan de wedstrijd starten. Traditiegetrouw lossen achtereenvolgens burgemeester Wim Wouters, pastoor van Lamoen en de gildekoning elk drie schoten op de koningsvogel. Daarna schieten alle kandidaten om de beurt één keer en start formeel de wedstrijd. Het is een spannende wedstrijd en bij ieder schot zag je dat alle deelnemers er vol voor gingen. Bij ieder schot komen stukken -groot of klein- van de vogel naar beneden. Uiteindelijk was het Henk Jansen die het

De jubilarissen Wienand Beerens (links) en Jack Wouters.

vijftigste schot loste. Daarmee is Henk tot 16 juli 2023 de gildekoning van Sint Monulphus en Gondulphus. Na een handenwassing werd Henk Jansen door de hoofdman als gildekoning geïnstalleerd met het omhangen van het koningszilver en het betreden van het gilde-vaandel. Met een toast op gildekoning Henk genoten we van een glas lekkere erewijn. Ondanks de noodzakelijke afstand hadden we een gezellige middag met elkaar. Eind van de middag vertrokken we weer in optocht naar de kermis, waar we de nieuwe gilde-koning mochten presenteren. ■

Gilde Sint Sebastiaan Oirschot heeft een nieuwe koning

In corona-tijd is alles anders, ook bij een traditioneel gilde. Toch glunderde Dirk van Kollenburg (35) even na half vijf van oor tot oor. "Ik had het niet verwacht, maar toch gedaan." Dirk van Kollenburg schoot zich dinsdag 29 september 2020 koning van Gilde Sint Sebastiaan Oirschot. Bij Gilde Sint Sebastiaan is in even jaren tijdens Oirschot kermis het koningschieten. Door het corona-virus was het de vraag of dat dit jaar doorgang kon vinden. Na wikken en wegen besloten we geen afbreuk te doen aan deze traditie. Want tradities bieden houvast en dat is extra belangrijk in een tijd waarin de onzekerheid groot is door de voortdurende Covid-19-dreiging. Het moest wel 'corona-proof'. Dat vroeg dus om creativiteit en die kwam er. Zo werden we voor het eerst virtueel uitgetromd met een filmpje

dat iedere broeder 's morgens vroeg via 'social media' kreeg en kwamen we pas 's middag bijeen buiten in de gildetuin. Verder mocht een kruisboog slechts door één en dezelfde schutter worden gehanteerd en ieder moest z'n eigen pijlen oprapen. Daarop en op het houden van afstand hamerde hoofdman Karel Smetters streng. De negenendertig aanwezige gildebroeders hielden zich er goed aan. De strijd om het koningschap begon om drie uur. Anderhalf uur later viel het beslissende schot. Er traden acht schutters aan. Zij schoten in vier series van drie pijlen op de wip. Na drie van de vier series waren er drie schutters met zeven treffers uit negen schoten: Toon van der Aa, Jos Smetters en nieuwelings, Dirk van Kollenburg. Tijdens de laatste serie misten zowel Toon van der Aa en Jos Smetters beiden één pijl en zo

werd Dirk van Kollenburg voor de eerste keer koning. Hij volgt Hans van Kollenburg op die het koningschap in 2018 veroverde.

Met Dirk als nieuwe koning hebben we een jonge broeder in een hoofdrol binnen ons gilde. Iets wat we de lezers van De Gildetrom beslist niet willen onthouden is de volgende waarneming die breed onder onze leden wordt gedeeld. Het doorgaan van het koningschieten in een andere -weliswaar meer beperkte- opzet heeft de onderlinge broederschap veel deugd gedaan. We hebben het samen gedaan en zijn ons opnieuw bewust geworden dat we afhankelijk zijn van elkaar. Het enthousiasme klinkt nog dagelijks. ■

Koning Dirk van Kollenburg.

Koningschieten opstelling 2020.

Beter laat dan nooit, de installatie van een nieuw lid bij Sint Sebastiaan Oirschot

Jean-Pierre Louwers (46) houdt de familie-traditie hoog. Hoofdman Karel Smetsers herinnerde tijdens de installatie van Jean-Pierre aan het gegeven dat precies honderd jaar geleden zijn grootvader, Jan Louwers, belangrijk was voor het gilde. Later gevolgd door zijn vader Pierre en zijn ooms Hein, Frans en Cor Louwers. Bijzonder was ook dat de installatie op de dag van het koningschieten -29 september 2020- plaats had en niet op de jaarlijkse teerdag (zoals voorgeschreven in de Caert). Bovendien was de ceremonie zo'n achttien maanden nadat Jean-Pierre lid van het gilde werd. Het coronavirus is hieraan debet. ■

Wisseling hoofdman Sint Jorisgilde Tilburg

Na ruim achtentwintig jaar hoofmanschap heeft onze hoofdman Frans Claassen aangegeven deze functie aan iemand anders toe te vertrouwen. Dus moesten de gildebroeders van het Sint Jorisgilde op zoek naar een opvolger. Dit viel natuurlijk niet mee, omdat iedereen van de capaciteiten van Frans op de hoogte was. Hij was niet alleen heel lang hoofdman, maar ook sinds 1972 lid van het gilde.

Toch is het de gildebroeders -na enig aandringen- gelukt om een opvolger te kiezen in de persoon van gildebroeder Leon van Roessel, die sinds 2008 lid is van het Sint Jorisgilde.

Op zaterdag 29 augustus -na het uitgestelde "openen van de doelen"- kon de op de algemene ledenvergadering gekozen gildebroeder Leon van Roessel eindelijk worden geïnstalleerd. Op gepaste afstand natuurlijk. De bij deze functie behorende hoofdmanstaf en hoofdmanketen werden hem door Frans overhandigd. Deze wenste de nieuwe hoofdman veel wijsheid en besluitvaardigheid toe. Hoofdman Leon van Roessel dankt op zijn beurt oud-hoofdman Frans en deelde hem mede, dat de algemene ledenvergadering had besloten hem de titel ere-hoofdman toe te kennen met een bijpassend schild. Hiermee was Frans zeer in zijn nopjes. Na felicitaties over en weer nam kringvoorzitter Bert van de Staak het

Hoofdman Frans Claassen (rechts) draagt de hoofdmanstaf over aan Leon van Roessel.

woord. Hij feliciteerde het gilde met haar nieuwe hoofdman, maar richtte het woord vooral tot de ere-hoofdman. Deze ontving namens het Kringbestuur een oorkonde voor zijn ere-functie. Daarnaast kreeg hij nog een ereteken in de vorm van een speld voor zijn lidmaatschap van zevenenveertig jaar in de schietcommissie van de kring Het Kwartier van Oirschot voor zowel kruisboog op doel als voetboog. Na deze plichtplegingen werd de middag op een gezellige, doch aan de tijd aangepaste manier voortgezet. Voor de betreffende gildezusters was er een bloemetje. ■

Gilde Sint Lambertus Vessem brengt vendelgroet aan dakzitters

Wat begon als een idee op een zonnige zondag op het terras, werd een ludieke actie met als doel geld op te halen voor Stichting ALS. Gildebroeder Hein van de Pas en z'n maat Niek van Rooij gingen het record dakzitten verbeteren. Dit record van acht dagen stond al sinds 1975 op naam van gildebroeder Tinus van Heijst. Op woensdag 29 juli was het zover, om drie uur gingen de heren op het dak zitten, om er pas op zondag 9 augustus om drie uur weer vanaf te komen. Omdat de laatste loodjes het zwaarst wegen, hebben wij als gilde de heren

op vrijdagavond 7 augustus een vendelgroet en een donatie gebracht. Dit werd door beide heren zeer gewaardeerd. Dat de heren niet voor niets 264 uur op hun stoel zijn blijven zitten blijkt wel uit het feit dat ze €32.000,- voor stichting ALS opgehaald hebben. Een geweldige prestatie.

Als gilde zijn wij blij dat we hier een steentje aan hebben kunnen bijdragen. Met als mooie bijkomstigheid dat we er nog twee jeugdige leden bij hebben gekregen, waaronder dakzitter Niek van Rooij. ■

Nieuwe vaandrig Gilde Sint Lambertus Vessem

Tijdens de algemene ledenvergadering van 6 maart is vendelier Jan van Spreuwel gekozen als opvolger van vaandrig Jan Coppens. Hoofdman Marcel de koning bedankte Jan Coppens voor zijn inzet en overhandigde aan Jan van Spreuwel de vaandrigsjerp. Door de corona-crisis heeft men er enige tijd op moeten wachten. Maar tijdens de vendelgroet aan de dakzitters op vrijdag 7 augustus was het zover. En werd Jan gepresenteerd aan de leden en inwoners van Vessem als vaandrig van Gilde Sint Lambertus. Wij wenste hem veel succes in zijn nieuwe functie. ■

Nieuwe kapitein Joan van der Ligt.

Nieuwe deken Sint Joris Gemert

Als gilde komen we de laatste tijd niet zoveel bij elkaar. Maar het leukste en het noodzakelijkste wilden we toch zo gezamenlijk mogelijk beleven. Dit betreft onder andere het verwelkomen van de nieuwe deken 2020, Tom Huijbers.

Tom is achterkleinzoon van Toon van de Laar, die zijn zeventig jaar lidmaatschap bij ons gilde vierde. En hij is de kleinzoon van een trotse opa Jan Huijbers uit Keldonk. Jan verzorgde vijftien jaar het penningmeesterschap van kring Peelland en was koning van zijn Leonardusgilde Beek en Donk. Dat belooft wat voor Tom. ■

De nieuwe deken Tom Huijbers.

Sobere viering optrekdag 2020 Sint Jorisgilde Gemert

De uitgestelde optrekdag van april is alsnog gevierd op 5 september. Naast het verwelkomen van de nieuwe deken hebben we de installatie van de nieuwe kapitein Joan van der Ligt en een nieuwe standaardruiter, Hermien Scheepers. Het huldigen en eren van onze jubilarissen Grad Welten twaalf en een half jaar, Theo van Gerven vijfentwintig jaar, Ricus van Kessel veertig jaar, onze kapitein-koning Frans van der Burgt met partner Tonnie, onze vervanger-kapitein Frits Verhoeven met partner Dina en onze reserve-kapitein Wim van Oijen.

Frans van der Burgt -onze kapitein- schoot zich driemaal tot koning. Na het volbrengen van zijn derde koningschap in juli 2021 verdient Frans de titel van keizer voor het leven. Hij kan dan geen kapitein-functie meer vervullen.

Joan van der Ligt neemt dit nu op zich.

Frits Verhoeven verving de kapitein de afgelopen periode en bij afwezigheid van Frits verzorgde reserve-kapitein Wim van Oijen dit naar alle tevredenheid. Wim geeft deze functie terug aan Frits. Ook weer geregeld.

En voor zeer waarschijnlijk het eerst in het gilde-bestaan komt er een dame ons gilde versterken. Hermien Scheepers gaat invallen op huurbasis als standaardruiter, als kornet. Vanwege gezondheidsredenen moest Toon van Lieshout hiermee stoppen. Wij bedanken Toon van harte voor zijn inzet en wensen hem het allerbeste toe. De vervanging bleek moeizaam en we zijn blij dat Hermien dit nu op zich gaat nemen. ■

Van links naar rechts Theo van Gerven, Ricus van Kessel, Grad Welten.

Hermien Scheepers in gildekleding.

Jubilarissen bij het Onze Lieve Vrouwe Gilde Aarle-Rixtel

Op zaterdag 19 september was het groot feest bij de Blauwe Schut in Aarle-Rixtel. Drie leden vierden hun jubileum. Bertus van Rixtel is vijfenzestig jaar lid, Jos van den Heuvel en Mari Kerkhof zijn vijftig jaar lid. Samen 165 jaar gildebroederschap!

Bertus van Rixtel. Gildebroeder vanaf 1 april 1955. Als vendelier is hij ooit naar Engeland geweest om daar zijn kunsten te gaan vertonen. Een hele onderneming in die tijd en aanzien Bertus tuinder was hebben de overige gildebroeders zijn werk maar uitgevoerd op de Heikant. Verder was hij vendelleider, tamboer, schutter, twee keer koning, commandant, bijna vijftig jaar bestuurslid, vice-hoofdman, hoofdman en momenteel ere-broeder. Een lijst die er niet om liegt.

Jos van den Heuvel is op 24 september 1970 lid geworden van de Blauwe Schut. Ook hij is begonnen als vendelier en is in 1980 togetreden tot het bestuur, waarvan hij al

veertig jaar lid is. Verder was Jos vendelleider, vice-hoofdman, hoofdman, Laarbeekoning, bestuurslid en inmiddels ere-lid van kring Peelland. Daarnaast is Jos -als tuinman in hart en nieren- in zijn schaarse vrije tijd bezig met het onderhoud van onze gildetuin.

Mari Kerkhof is ook op 24 september 1970 lid geworden en begonnen als vendelier. Daarnaast is hij zijn hele carrière de materialenman geweest, hetgeen hij met de meeste zorg heeft gedaan. Mari is de afgelopen periode koning geweest en hij was in die hoedanigheid op elke activiteit binnen het gilde maar ook daarbuiten aanwezig. Ook staat Mari nog altijd klaar voor hand- en spandiensten. Een bescheiden, maar actieve gildebroeder.

Tijdens de teerdag werden de drie gildebroeders gehuldigd. Alle drie werden ze ook onderscheiden door kring Peelland. Door corona allemaal in bescheiden vorm en zonder receptie. ■

Van links naar rechts Jos van den Heuvel, Bertus van Rixtel en Mari Kerkhof.

Koninklijke onderscheiding voor Jos van den Heuvel

Voor zijn tomeloze inzet is Jos van den Heuvel op zaterdag 19 september benoemd als lid in de orde van Oranje-Nassau. Twee burgemeesters kwamen er aan te pas. In de toespraak van de Laarbeekse burgemeester Frank van der Meijden werden de verdiensten van Jos genoemd. Hij is op de kop af vijftig jaar lid van het Onze Lieve Vrouwe Gilde in Aarle-Rixtel. Hiervan is hij veertig jaar bestuurslid en sinds 1998 hoofdman. Binnen het gilde en daarbuiten heeft hij ook tal van andere activiteiten ontplooid. Het uitreiken van de onderscheiding moest geheel 'corona-proof' verlopen en dat was wel aan de Laarbeekse burgemeester besteed. Het versiersel werd hem opgespeld door Marion, de vrouw van Jos. Een mooie bijkomstigheid was dat Marion deze dag zestig jaar werd en dus was het dubbel feest. Ook Hilko Mak, burgemeester van Deurne, roemde de inzet van Jos. Hij is namelijk bode van die gemeente en zet zich ook daar met hart en ziel in. Zijn collega-bodes waren dan ook aanwezig op deze zonnige dag, evenals een vertegenwoordiging van het kringbestuur. Jos is namelijk ook Erelid van kring Peelland. Doordat alles Grapperhaus-bestendig moest zijn waren er helaas maar weinig gasten die dit mooie feest mee konden maken. Jammer voor zo'n groots moment, maar Jos was er niet minder blij om. Een zeer verdiende onderscheiding. ■

Jos van den Heuvel.

Vendelgroet voor honderdjarige Anna Bouw

Dinsdag 13 oktober was de dag dat ouderling Anna Bouw van het Sint Jorisgilde de prachtige leeftijd van honderd jaar heeft bereikt. Ondanks het corona-virus wilden Anna en haar familie er toch een heugelijke en gedenkwaardige dag van maken. Er werd een door de gemeente Gemert-Bakel geschonken bankje onthuld, dat op verzoek van Anna geplaatst is langs het Karrespoor achter het Boerenbondsmuseum. Anna is vanaf 1946 lid van het Sint Jorisgilde,

wat betekent dat zij al vierenzeventig jaar het wel en wee van de Rooi Skut meemaakt. Dat zij op de hoogte is van het wel en wee van het gilde blijkt elk jaar weer als de gildebroeders haar gaan verzukken voor de optrektag. Zij vertelt dan honderduit over hetgeen er allemaal gebeurd is in de afgelopen jaren. Steevast komt zij ook naar de optrektag in gildehuis Dientje om daar weer deel te nemen aan de stemming voor een nieuwe deken, het huldigen van de

jubilarissen en het nuttigen van de erwtensoep met zult. In 2016 was zij zelf jubilaris vanwege haar uniek zeventigjarige lidmaatschap. Reden genoeg om haar op haar honderdste verjaardag een vendelgroet te brengen, waarvan zij zichtbaar genoot. Van ons koningspaar kreeg zij nog een cadeautje aangeboden. Het Sint Jorisgilde wil Anna van harte feliciteren als eeuweling en wenst haar nog een mooi en gezond leven toe. ■

Anna ontvangt bloemen van koning Frans van der Burgt.

Vendelgroet.

Nieuwe koning Gilde van Sint Antonius Abt Lierop

De overheid had ervoor gezorgd dat met strenge voorzorgsmaatregelen op kermisvrijdag 21 september 2020 het koningschieten doorgang kon vinden. Het was Rob van Seggelen die na een spannende strijd met negen andere schutters de vogel bij het 91ste schot naar beneden haalde. Blij en trots raapte hij de resten van de vogel van de grond en gaf daarmee te kennen het koningschap te accepteren. Hij was eerder koning van 1996 tot 1998. Ondanks alle beperkingen rondom de corona-perikelen was koningschieten 2020 een mooie dag. ■

Nieuwe koning Rob van Seggelen (foto van SIRIS).

Verschiëting Toon de Beer Bokaal

De Toon de Beer Bokaal-verschiëting is een verschiëting waar ieder lid, maar ook de wederhelft aan deel mag nemen. Er wordt geschoten op een aangepaste schietkaart, waarop de punten anders zijn verdeeld dan op een reguliere kaart. Bijvoorbeeld waar de roos normaal zestien punten telt, telt deze nu acht punten. Zo zijn de punten dus allemaal op een andere plaats gezet, wat het heel spannend maakt om een mooi aantal bij elkaar te schieten. Het is voor iedereen een spannende verschiëting en de opkomst is altijd zeer goed. Het was voor ons ook zo dat we ons aan de regels van het RIVM moesten houden. Er moest dus goed opgelet worden dat deze regels ook nageleefd werden. Dit heeft overigens geen probleem opgeleverd doordat we met z'n allen hieraan hebben meegewerkt. Het was een zeer geslaagde avond. De uitslag is geworden: derde plaats Inge Mutsters, tweede plaats Marie de Jong en eerste plaats Ria van Bergen. ■

Ria van Bergen en Toon de Beer.

Arjan van Zitteren nieuwe koning Gilde Sint Hubertus Leur

Op zondag 20 september vond bij het Schutsgilde Sint Hubertus Leur het tweejaarlijkse koningschieten plaats. Vanwege de RIVM-richtlijnen kon dit afgelopen juni niet plaatsvinden. Traditioneel begint de dag met een gildemis, maar ook deze kon geen doorgang vinden. De gildebroeders verzamelden zich om één uur in de Mouterij aan de Brouwerstraat. Vandaar vertrokken we om half twee met slaande trom naar het schietterrein aan de Busschieterslaan in de wijk Schoenmakershoek. Na de traditionele drie rondjes om de schietboom werd de houten vogel in de top gehesen. De eerste schoten werden gelost door wethouder Frank Vrolijk van de gemeente Etten-Leur en hoofdman Stephan Lauwerijssen. Na de loting begonnen de gildebroeders met hun pogingen. Onder prima weersomstandigheden was de zittende koning Pieter Bos als eerste aan de beurt. Daarna volgden de deelnemende gildebroeders. Als vrij snel werd de eerste vleugel neergehaald, maar het duurde ruim tweeëneenhalf uur voordat gildebroeder Arjan van Zitteren de vogel met een welgemikt schot neerhaalde.

Na de ceremonie met het omhangen van het koningszilver, werd de nieuwe koning naar het gildehuis begeleid. Zijn echtgenote Patricia was daar inmiddels met hun dochters Lieke en Anouk aangekomen.

De vorige koningin Gerda overhandigde de nieuwe koningin de zilveren diadeem. Voor de ingang van de Mouterij volgden de handwas-sing en installatie met eedaflegging, waarna hij over het vaandel het gildehuis betrad. Daar werd de erewijn geschonken en werd het koningspaar gehuldigd. ■

De nieuwe koning met echtgenote.

Kermis-schiëting Gilde Sint Joris

Als gevolg van Covid-19 was er dit jaar geen kermis in Rijsbergen. Het gilde heeft toch de traditionele kermis-schiëting gehouden (zij het op een latere datum). Deze schiëting staat bij het gilde bekend als de "kiendjesprijs", waar een zilveren schildje -geschonken door Coby en Jacques Baselier- aan verbonden is.

Dit jaar is het voor de tweeënveertigste keer dat hier om geschoten wordt. Bij deze schiëting wordt op een gelukblazen geschoten. Iedere gildebroeder en -zuster schiet tien schoten en de punten die geschoten worden zijn vooraf gewijzigd, wat echter niet bekend is bij de deelnemers. Hierdoor heeft iedereen evenveel kans om te winnen. Na een spannende strijd is het onze jongste gildebroeder Ian Roelands die winnaar wordt. Ian krijgt de prijs uitgereikt door Coby Baselier. Ook zonder kermis was het toch weer een geslaagde activiteit, ondanks Covid-19. ■

Coby reikt prijs uit aan Ian Roelands.

Handbooggilde Sint Sebastiaan Rijsbergen

Gilde Sint Sebastiaan, in het bezit van een gildebrief afgegeven door prins Philips Willem van Oranje op 19 december 1616, is niet meer. Sinds vele jaren is het gilde slapend. Volgens een overeenkomst tussen de gemeente Rijsbergen en Gilde Sint Sebastiaan -datum 10 november 1981- worden de eigendommen van het gilde in bewaring gegeven aan de gemeente. De gemeente Rijsbergen is 1 januari 1997 opgegaan in de gemeente Zundert. Ondanks duidelijke overeenkomsten was het tot voor kort onduidelijk waar de attributen van Gilde Sint Sebastiaan waren. Op 7 april 2016 is door de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden de Stichting Beheer Gildeattributen opgericht, waar gilden die slapend worden al hun waardevolle spullen kunnen onderbrengen. Hierdoor is er duidelijkheid over waar de attributen van slapende gilden zijn. Helaas is genoemd gilde reeds het tweede gilde van kring Baronie en Markiezaat dat hiertoe moet overgaan. Het vorige gilde was Gilde Sint Sebastiaan

Vaandel Sint Sebastiaan.

uit Hoogerheide. Voordat de attributen opgenomen worden in voornoemde Stichting, is er nog een tentoonstelling ingericht door De Kuypersstichting voor Cultuur en Historie. Hier waren alle attributen zoals vaandels, koningsschilden en vele andere fraaie voorwerpen tot 1 november 2020 te bewonderen. ■

Cloveniersgilde Sint Bavo Rijsbergen

In ornaat stapten de gildebroeders van het al sinds 1699 actief zijnde Cloveniersgilde Sint Bavo zondagmorgen 28 september om even voor elf uur naar de Sint Bavokerk in Rijsbergen. Traditiegetrouw houdt het gilde zijn teerfeest op of rond 1 oktober, patroon

van de heilige Bavo, naar wie ook de parochie is vernoemd. Na de kerkdienst bracht het gilde op het kerkplein met het vaandel de gebruikelijke groet voor God, Koning en Vaderland. ■

De vaandelgroet.

Koningschieten Sint Sebastiaan, Oudenbosch

Op de zaterdag na Pinksteren wordt om de twee jaar bij het Gilde Sint Sebastiaan gestreden om de koningstitel. Vanwege Covid-19 kon het dit jaar niet doorgaan. Toen werd besloten om de wedstrijd alsnog door te laten gaan in september, met de nodige voorzorgsmaatregelen in verband met het virus. Omdat gildeheer Pastoor Prasing verhinderd was, werd het openingsschot namens hem gedaan door pastor Frank van Gerven, gevolgd door keizer Adrie van Straaten. Dit alles onder toezicht van de keizer, de vaandrig en zoals later zal blijken, de nieuwe koning. Omdat er een vacature was voor de burgemeesterspost van gemeente Halderberge, waar Oudenbosch onder valt, ontbrak ook de overdeken. Dit alles zoals deze eeuwenoude traditie van het Oudenbossche gilde voorschrijft. Er volgde een spannende strijd, die de hele middag duurde. Uiteindelijk lukte het Jack van Domburgh om de vogel naar beneden te krijgen en hij is de komende twee jaar koning van ons gilde. ■

Het openingsschot.

Jack van Domburg met koningin-echtgenote Mia.

Nieuw onderkomen en nieuwe leden voor gilde Sint Sebastiaan Oudenbosch

Voorheen was het gilde thuis bij het café Het Groene Woud van Geert van Domburg. Maar toen hij kwam te overlijden werd het café met schietbaan opgeheven en gesloopt. Het gilde vond toen een tijdelijk onderkomen in een fruitloods een paar kilometer verderop in het dorp. Ook daar moest het gilde na twee jaar weg, omdat de loods weer zijn oorspronkelijke bestemming kreeg. Gelukkig werd door een bedrijf een ruimte aangeboden in de buurt van de oorspronkelijke schietbaan. Het gilde maakte dankbaar gebruik van dit aanbod. Mede door Covid-19 werd het voorjaar door het gilde gebruikt om in de aangeboden ruimte een nieuwe schietbaan te realiseren en deze kan inmiddels gebruikt worden. Dat de activiteiten van het gilde gewaardeerd worden blijkt met name uit het feit dat er dit jaar vier nieuwe leden zijn beëdigd. ■

De nieuwe leden: van links naar rechts Jack Domburgh, Jack Elst, Ginger van den Broek, Mario van Aart.

Cloveniersgilde Sint Bavo, Rijsbergen eert jubilaris Jac Daemen; zoon Patrick neemt de wimpel over

Maar liefst vijftig jaar is Jac Daemen lid van Cloveniersgilde Sint Bavo, waarvan vijfendertig jaar als cornet. De cornet draagt de wimpel en maakt al zigzaggend de weg vrij. Van oudsher gebeurde dit te paard. Lange tijd werd er ook geen paard gebruikt en liep de cornet voorop. In het verleden was het gebruikelijk dat het recht om de wimpel te dragen per opbod onder de gilde-leden werd verkocht. In 1947 was de nieuwe cornet Petrus Daemen in het bezit van een paard, maar hij heeft nooit in een gilde-optocht met een paard gereden. Hij kocht de wimpel voor vijfendertig gulden en was cornet tot diens overlijden in 1984. Jac wilde de wimpel erg graag binnen de familie houden en kocht in 1985 de wimpel voor een bedrag van fl. 300,-. Hij heeft ook de traditie van de wimpel voeren te paard weer opgepakt. Helaas laat de gezondheid van Jac het niet meer toe om de wimpel nog te dragen.

Afgelopen zaterdag, 3 oktober, stond de huldiging van Jac vanwege zijn vijftigjarig lidmaatschap gepland. Alle gildebroeders

Huldiging door overdeken.

keken er naar uit om Jac feestelijk in het zonnetje te zetten. Helaas kon dit vanwege de corona-beperkingen niet doorgaan. Om Jac toch zijn welverdiende eer te bewijzen togen keizer, koning en hoofdman naar Jac zijn huis om hem daar te huldigen. Ook burgemeester -tevens overdeken van het gilde- Joyce Vermue was hierbij aanwezig en overhandigde aan Jac een fraai herinneringsbord. De grootste verrassing kwam echter van zoon Patrick, die zich aandiende

Doorgeven wimpel aan zoon Patrick.

als opvolger van Jac om de wimpel van hem over te nemen. Hiermee wordt een traditie binnen de familie Daemen voortgezet. ■

EVERT VOS (71)

Gildebroeder

† 1 september 2020

Cloveniers of Schutterye tot Grave (Land van Cuijk)

Evert was zesenvestig jaar lid van het gilde en Lid in de orde van Oranje Nassau. Vele jaren secretaris van zowel het gilde als later ook van de Kring "Land van Cuijk". Evert was een zeer bijzonder mens en een bevoegen clovenier.

BERT VAN DIJK (85)

Gildebroeder

† 6 oktober 2020

Schuttersgilde Sint Matthias Oploo (Land Van Cuijk)

Bert had een grote passie voor paarden. Vandaar dat hij bijzonder trots was dat zijn zoon standdaardruiter bij het gilde is.

COR GERRITS (86)

Gildebroeder

† 18 september 2020

Sint Dionysiusgilde Heijen (Land Van Cuijk)

Cor Gerrits is negenenzestig jaar lid geweest, is altijd een actief lid geweest en heeft begin jaren vijftig meegewerkt om het gilde weer volop actief te maken. Cor heeft ook de rommelmarkt - die ieder jaar gehouden wordt - mee opgezet. Cor was er altijd, vaak op de achtergrond, maar wel actief.

CHRIST VAN DE NOBELEN (85)

Gildebroeder

† 5 augustus 2020

Sint Martinusgilde Tongelre, Eindhoven (Kempenland)

Christ is vele jaren lid geweest van het gilde en heeft diverse functies bekleed; koning van het gilde, secretaris, attributen-commissaris, schietleider en schutter. Op 11 augustus hebben we met gilde-eer afscheid van Christ genomen in de Sint Martinuskerk in Eindhoven.

TINY VAN DRUENEN-LAMMERS (65)

Gildezuster

† 11 juli 2020

Gilde Sint Joris, Zesgehuchten (Kempenland)

We kenden Tiny van Druenen van de parochie en als medebeheerder van het gemeenschapshuis. Tiny en haar man Peter werden acht jaren geleden lid van ons gilde en ze zijn heel actief. In 2018 worden beiden Koninklijk onderscheiden. In de zomer van 2019, vier maanden na het overlijden van haar man, werd Tiny in het ziekenhuis opgenomen. Na chemokuren ging het beter, maar het kan helaas niet doorgaan. Een nieuwe chemokuur slaat niet aan en vervolgens is er geen behandeling meer mogelijk. Veel te jong overlijdt ze. We zullen haar missen.

JANUS JANSEN (95)

Schutsbroeder

† 11 september 2020

Sint Antoniuschut, Eeneind Opwetten (Kempenland)

Janus was onze oudste schutsbroeder. Vanaf het begin was hij negenendertig jaar lang een bezige bij voor de Sint Antoniuschut, Eeneind Opwetten. Hij werd tweemaal koning, was lange tijd deken-schrijver en onderhield jarenlang onze oude schutshut. En ook hielp hij mee om de nieuwe schutshut te bouwen. In de nok van het nieuwe gebouw zette hij zijn naam, dus over honderd jaar zullen ze nog weten wie Janus was!

PIET VAN ROOIJ (81)

Gildebroeder

† 2020

Heilig Kruisgilde, Gerwen

Piet was een kalm en rustig iemand en zo is hij van ons heengegaan. Piet heeft het wel moeilijk gehad. Enkele jaren geleden is Piet zijn vrouw Dinie overleden. Piet is met een korte pauze ruim dertig jaar gildebroeder geweest. Hij was een voortreffelijk kruisboogschutter. In 1986 wist Piet zich tot koning te schieten. Piet was korte tijd geen gildebroeder, maar was blij dat hij weer bij de schut terug was. De twee dochters hebben de kruisboog van Piet aan het gilde geschonken. Een mooi gebaar van de dames. Het gilde verliest met Piet een trouw en voorbeeldig gildebroeder.

FRANS SCHIPPERS (87)

Gildebroeder

† 8 mei 2020

Sint Catharinagilde, Vught (Kring Maasland)

Frans werd als gildebroeder geïnstalleerd op 17 december 1987 en heeft tweemaal als jonge deken deel uitgemaakt van het bestuur. Hij was een fanatiek schutter en wist zich tweemaal tot schutterskampioen te schieten. Het gilde verliest in Frans een gildebroeder die altijd klaarstond. Hij heeft diverse gilde-festiviteiten verfilmd. Op de begraafplaats te Orthen heeft het Sint Catharinagilde Frans de laatste groet gebracht. Dat hij moge rusten in vrede.

Mogen zij allen rusten in vrede

WIM VERKUIJLEN (85)

Ere-gildebroeder

† 14-10-2020

*Gilde Sint Catharina en Barbara, Schijndel
(Kring Maasland)*

Wim was sinds de heropleving in 1979 al gildebroeder. In 2019 kreeg Wim een onderscheiding "In Zilver, met Bourgondische Vuurslag" van Kring Maasland voor zijn veertigjarig lidmaatschap en vele jaren inzet. Wim zat in de beginjaren in de overheid als dekenschrijver en werd in 1984 gildekoning. Op 12 oktober kregen wij het bericht dat Wim positief was getest op het corona-virus en helaas heeft hij de strijd niet kunnen winnen. Het gilde zal haar ere-gildebroeder enorm gaan missen. Een delegatie van het Schijndels gilde heeft met gilde-eer afscheid genomen van Wim. Het gilde wenst Jo, kinderen en verdere familieleden alle sterkte toe in deze moeilijke tijd.

JO GOUDSMITS-MASSUGER (90)

Gildezuster

† 16 augustus 2020

Gilde Sint Sebastiaan, Oisterwijk (Kring Maasland)

Bij deze het droevige bericht van het overlijden van onze gildezuster Jo Goudsmits-Massuger. De afscheidsdienst werd gehouden op 22 augustus in de Joanneskerk te Oisterwijk, waarna de familie haar begeleidde naar haar laatste rustplaats bij haar man.

JAN FRANKEN (81)

Deken-schrijver

† 5 juni 2020

Koninklijk Handboogschuttersgilde Sint Sebastiaan van Willem III, Tilburg (Kwartier van Oirschot)

Jan werd in 1998 lid van het gilde. Al twee jaar later schoot hij zich tot koning. Hij was jarenlang kroniekschrijver. Tweemaal was hij cornet, de drager van de standaard. Hij nam zitting in diverse commissies. Sinds 2011 was hij bestuurslid van de aan het gilde gelieerde Stichting Gildeschat. In 2016 werd hij deken-schrijver en adjudant van de keizer. Ondanks de corona-maatregelen konden de gildebroeders en gildezusters op (aan)gepaste wijze en met gilde-eer afscheid nemen van deze energieke en actieve, humorvolle en goedlachse gildebroeder, die ook voor veel andere gilden een bekende verschijning was.

TOON DE VET (78)

Koning

† 31 augustus 2020

Sint Odulphusgilde, Best (Kwartier van Oirschot)

Toon de Vet was twee keer koning en sinds 1974 lid van het gilde.

THEO VAN DER BURGT (69)

Gildebroeder

† 15 september 2020

Sint-Jorisgilde Sint-Oedenrode (Kwartier van Oirschot)

Theo was een gildebroeder in hart en nieren. Vanaf de herleving van het gilde in 1996 was hij een trouw lid. Hij was een bekwaam schutter met de kruisboog en gaf met enthousiasme en kennis van zaken instructie in het kruisboogschieten bij de gezellige activiteit van "schieten door gasten". Hij was altijd present op de wekelijkse onderlinge bijeenkomsten om te schieten en gezellig bij te praten onder het genot van een pilsje. Daarbij stak hij zijn mening niet onder stoelen of banken. Met Theo verliezen wij een zeer gewaardeerde gildebroeder, wiens aanwezigheid we erg zullen missen.

DOLF HUPKENS (74)

Gildebroeder

† 1 augustus 2020

Gilde Sint Lambertus, Vessem (Kwartier van Oirschot)

Dolf was sinds 2001 lid van ons gilde.

FRITS MAAS (88)

Gildebroeder

† 17 september 2020

Gilde Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weeën, Lierop (Kring Peelland)

Frits is in zijn jongere jaren tamboer van ons gilde geweest en was tweeënzeventig jaar lid van ons gilde. We hebben met gilde-eer afscheid van hem genomen in de Lambertuskerk te Someren en hem naar zijn laatste rustplaats begeleid. Dat hij moge ruste in vrede.

NOL BEKKERS

Gildebroeder, piekenier

† 7 oktober 2020

Sint Antonius Abt gilde Deurne (Kring Peelland)

Nol was drieënvijftig jaar lid van ons gilde. Hij was vaste piekenier en altijd van de partij. Nol heeft altijd gezorgd dat niemand dorst leed tijdens onze activiteiten. We hebben ook een tijd het café van Nol als gildehuis gehad.

ARNOUD WILGERS

Gildebroeder, piekenier/zilverdrager

† 8 juli 2020

Sint Antonius Abt gilde Deurne (Kring Peelland)

Arnoud was meer dan veertig jaar lid van ons gilde. Hij was altijd betrokken bij het gilde en is ook koning van ons gilde geweest.

Mogen zij allen rusten in vrede

Wie wat wanneer?

In zijn fotoboek *Het Oude Gelaat van Brabant* (1981) op p. 118 publiceerde Martien Coppens (1908-1986) deze foto. Wie weet bij welke gelegenheid en in welk jaar deze opname is gemaakt? Welk gilde in de optocht zien we door de straten van Boxmeer lopen? Wie herkent de drager van het hoofdvaandel, de koning en de andere gildebroeders?

Terugblik op eerder gepubliceerde foto's:

De Ridderlijke Gilde St. Sebastiaan te Eindhoven heeft gereageerd op de foto in nummer 3 (2020) op p. 55. In november 1975 legde de Eindhovense amateurfotograaf Gerardus van Mol (1928-2020) het gebruik 'offeren op de gildetrom' vast. Het betreft de Heilige Eucharistieviering in het kader van de Patroondag in de Catharinakerk in Eindhoven. De trommen zijn van het Sint Catharinagilde Eindhoven-Stad. Volgens lange traditie woonde een delegatie van de Ridderlijke Gilde

Sint Sebastiaan te Eindhoven deze viering bij. Op de foto zien we Ridder Louis van der Putt (1895-1981), die 'offert'. Destijds was Jef Smelt (1902-1984) zowel Kapitein als Koning van de Ridderlijke Gilde. Kennelijk heeft hij ervoor gekozen om de koningsketen te laten dragen door Louis van der Putt.

Graag uw reactie sturen naar de Brabant-Collectie (brabant@uvt.nl) of naar Tony Vaessen (antonius.vaessen@telenet.be).

Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden

GERESERVEERD VOOR FEDERATIEVE TOERNOOIEN

- Het boogschieten op wip in april (m.u.v. de vierde zondag);
- Het VTBS-toernooi op de derde zondag in september;
- Het gewerschieten eerste zondag in september.

GILDEFEESTEN IN 2021

11 april

Kring Maasland NBFS toernooi vlakboogschieten

Gilde Sint Joris Udenhout

25 april

Kring Kempenland Outdoor jeugdtoernooi Sint Agatha Heeze

9 mei (Moederdag)

Kring Land van Cuijk Kringgildedag Sint Nicolaasgilde Haps

(gemeente Cuijk)

13 mei (Hemelvaartsdag)

Kring Kempenland Kringgildedag Sint Catharina- en

Sint Barbaragilde uit Leende

16 mei

Kring Peelland Kringgildedag Sint Willibrordusgilde Bakel

30 mei

Kring Kwartier van Oirschot Vrij gildefeest Sint Jorisgilde

Moergestel

6 juni

Kring Kempenland Gildedag Sint Jan Baptist Oerle

13 juni

Kring Maasland Kringgildedag Gilde Sint Antonius Abt Nuland

20 juni (Vaderdag)

Kring Land van Cuijk Vrij gildefeest Gilde Sint Anthonius Sambeek

29 augustus

Kring Baronie en Markiezaat Kringgildedag Sint Antonius Abt,

Terheijden

5 september

Kring Kwartier van Oirschot NBFS-toernooi Gewerschieten

Sint Joris Oostelbeers

19 september

Kring Peelland NBFS-toernooi VTBS Sint Servatusgilde Lieshout

9 oktober

NBFS Noordbrabantse Federatiedag Provinciehuis

's-Hertogenbosch

Europees Schutterstreffen is doorgeschoven naar

19-21 augustus 2022

GILDEFEESTEN IN 2022

10 april

Kring Peelland NBFS-toernooi kruisboogschieten op wip

Gilde Sint Agatha Boekel

15 mei

Kring Kwartier van Oirschot Vrij gildefeest 700 jaar

Gilde Onze Lieve Vrouwe en de Heilige Willibrordus, Wintelre

5 juni

Kring Kempenland Kringgildedag Sint Annagilde in Riethoven

26 juni

Kring Peelland Vrij gildefeest Sint Antonius en

Sint Sebastianusgilde Gemert

3 juli

Kring Kwartier van Oirschot Kringgildedag Gilde Sint Brigida

uit Netersel

10 juli

Kring Land van Cuijk Kringgildedag Sint Willibrordusgilde

Geijsteren

4 september

Kring Peelland NBFS-toernooi Gewerschieten

11 september

Kring Land van Cuijk Kringgildedag Gilde Mathiasgilde Oplou

18 september

Kring Kwartier van Oirschot NBFS-toernooi VTBS

8 oktober

NBFS Noordbrabantse Federatiedag Provinciehuis

's-Hertogenbosch

GILDEFEESTEN IN 2023

april

Kring Kwartier van Oirschot NBFS-toernooi kruisboogschieten

op wip

4 juni

Kring Kempenland Kringgildedag Sint Catharina en het

Sint Barbaragilde Eersel

11 juni

Kring Kwartier van Oirschot Kringgildedag Gilde Sint Sebastiaan

en Barbara Moergestel

9 juli

Kring Peelland

Kringgildedag Sint Lambertus Someren Eind

3 september

Kring Land van Cuijk NBFS-toernooi Gewerschieten

Voor verdere jaren zie het schema op de federatieve website: www.schuttersgilden.nl

